

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 8.

15. avgusta 1857.

VI. tečaj.

Pridiga za trinajsto nedeljo po binkoštih.

(Nehvaležnost plačilo sveta; gov. M. H.)

„Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil, in Bogu čast dal, kakor ta ptujec.
Luk. 17, 18.

V v o d.

Gospod Jezus Kristus potuje v Jeruzalem prelijat tamkej svojo prežlahtno kri in rešit človeški rod vsega greha in po grehu zadolženega pogubljenja. On hodi po sredi Samarije in Galileje; pred vasjo mu deset mož naproti pride, ki so imeli strašno bolezen jutrovih krajev, nečedne gobe. Po deželni postavi od daleč obstojé, in ko usmiljenega Jezusa, preserčnega prijatla vseh bolnikov in revežev, spoznajo, povzdignejo mili glas proseči: Jezus učenik, usmili se nas? Usmiljeni Jezus reče: Pojdite in skazite se duhovnom. In glej, ko so šli do duhovnih, že na poti so očiščeni hudih gob, so popolnoma ozdravljeni. (Sladko počutje telesnega zdravja presega jih, nova moč, zdrava kri teče po njih žilah, gerde boleče gobe so zibnile in gladko, zdravo je njih telo, in oh! zopet, zopet se bojo mogli verniti v svoje pohištva, med svoje ljube prijatle in domače, in opravljati navadne opravila! —

Vsi deseteri, ki so Jezusa milo prosili, so dosegli neprecenljivo dobroto popolnega ozdravljanja, pa le eden, pripoveduje sv. evangelje, le eden deseterih ozdravljenih se je vernil čudodeljnemu pomočniku Jezusu se zahvaljevat; unih devet ni mislilo zahvaliti se; zatoraj se je sam Jezus pritožil: „Ali jih ni bilo deset očiščenih? Kje je pa unih devet? Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil in Bogu čast dal, kakor ta ptujec?“ In usmiljeni zveličar, ki ga je bil gob ozdravil in ga nazaj dal društvu člove-

škemu, ga je pridružil tudi čedi svojih izvoljenih: „Ustani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala.“

Kristjani! gerda pregreha, ktera se pri deveterih današnjega evangelja razodeva; črna nehvaležnost je tudi navadna pregreha sedajnega sveta — kakor nekdanj, je današnji dan med deseterimi, ki dobrote prejemljejo, komej eden, ki dobroto spozna in dobrotnika hvali: svet nehvaležno plačuje. — Terda je, ljubi moji! in ostra beseda, ktero sem govoril; pa le poslušajte, in spoznali bote:

„Da smo tudi mi zlo nehvaležni, nehvaležni Bogu, in svojim dobrotnikom! Pripravite se!

Razlaga.

Vsak človek, visoki in nizki, živi od dobrot božjih in svojega bližnjega; pa dobrotnike svoje spoznati in hvale jim dajati, si po prirojenem napuhu ustavljamo in radi zabljam. — Resnica je: Prositi ljudje dobro znajo, pa ne za prejete dobrote hvale imeti.

1. Pervi in nar večji dobrotnik naš je Bog. Človek! „kaj imaš, da bi ne bil prejel? ako si pa (vse od Boga) prejel“, kako hvališ svojega dobrotnika? *Prejel je vse*

Od Boga imaš svoje telesno življenje in vse moči in dari in dobrote, ktere tvoje življenje razveseljujejo in lepšajo. — Glej prijatelj! ti imaš čverst, zdrav život, močno, umetno roko in povsod se ti lahko godi, ali Boga za te dobrote spodobno hvališ? Oh! kolikokrat obračaš svoj čversti, zdravi život v zapeljevanje in pogubo svojega bližnjega, pridelek svoje močne roke pa v nezmerno in razujzdano življenje? — Ti imaš jasno prebrisanu glavo in marsikaj *prav lepega spoznanja* in koristnih vednosti/se moreš naučiti; ali kako rad se za svoje bistrumnosti delj prevzetno povzdiguješ, druge, ki so slabejši od tebe, pa zasmehuješ, zaničuješ ali celo jih goljfuješ! Ti si srečen v svojem hiševanju, tvoje žitno polje, tvoji vinogradi ti darujejo obilnega sadu, tvoja živina se množi in je zdrava, tvoje blagostanje cveti; ali Boga za te obilni blagoslov tudi spodobno hvališ, in ga keršansko rabiš? Oh! kako rado se godi, da se zamožni zavoljo svojega blagostanja prevzetno povzdigujejo, ga le svojeje umnosti prištevljajo in zabijo, da brez božjega blagoslova delo ne zdaja, polje ne rodi in živina ne zhaja; kako rado se godi — da zamožni dobrote božje v prevzetovanje, nezmernost ali v lakomnost obračajo! Slišimo to-

žiti, da so hudi, dragi časi, da sad zemlje manj zdaja, in da se potreba in ubožstvo poprijemlje vseh stanov. Kaj čuda! Hudobni svet je na Boga zabil in živi, kakor da bi mu ne bilo treba nobenega Boga; (gizdastne oblačila in nezumno življenje požirajo ves pridelek, dobrote božje se prevzetno zapravljajo in v greh rabijo.) Svet Boga nehvaležno plačuje, Bog nam pa svoj blagoslov odteguje!

Od Boga imamo dobroto telesnega življenja; pa od njega še imamo drugo neprecenljivo dobroto, imamo gnado, da smo udi sv. katolijske cerkve — deležniki resnic in gnad Odrešenika, božjega Sina Jezusa Kristusa. Po gnadi božji smo udi prave zveličanske cerkve Jezusove, kateri je sv. Duh poslan do konca sveta, ktera uči čisti in popolni nauk Jezusov, ktera ima pravo nekervavo daritvo nove zaveze, in ktera ima sedem zakramentov za vse naše dušne potrebe. Ali si, kristjan moj! to nezasluzeno gnado, da si katoljčan, že enkrat prav premislil in iz vsega serca hvalo dajal? In kako si se priložnost in darov sv. katolijske cerkve poslužil? V sv. katolijski cerkvi se oznanujejo lepe resnice nebeskega kraljestva, se uči in kaže pot k nebesom; pa koliko je mlačnih kristjanov, ki jim ni mar za besedo božjo, ki vse dolgočasne kvante pazljivo poslušajo, pri pridigi in kersanskem nauku pa dolgčas imajo. V sv. katolijski cerkvi se opravlja nekervava daritev sv. maše, spomin kervave smerti Jezusove na križu; neizrečenih gnad in serčnih sladkost dobivlja pobožna duša iz sv. maše; pa koliko jih je, ki sv. mašo zadelj vsakega kratkočasa opuščajo, in kader pridejo, brez serčne pobožnosti, brez vse vere in ljubezni sveto in nekervavo daritev služijo. Se ve, da taki tudi od presladkih gnad sv. maše nimajo ne sluha ne duha. V sv. katolijski cerkvi tečejo gnade ssv. zakramentov, in iz njih teče opravičenje, čeznatorne pomoči in dušno življenje; pa koliko jih je, ki ne marajo za sv. zakramente, ki cele leta brez spovedi in božje mize živijo in v smertnem spanju dragi gnadepolni čas svojega življenja zapravljajo. O koliko jih živi na zemlji kristjanov, ki nimajo priložnosti, božjo besedo poslušati in ssv. zakramentov prejemati, koliko nezadolženih kriyovernikov, ki jim ni dano polne resnice in pravih zakramentov imeti; koliko ajdov, ki jim ni še prisjala zveličanska luč vere Jezusove; vsi leti bojo enkrat tožili in sodili naše mlačne katolj-

brnja hči Slovaca in! Re bi z bi v Trzin mi bi Jovan
Lalki vidiže gudi bi, ko v ladi - bi dudi v pajzku in
neč ovniku potkovo Jatalo. —

340 —

čane, ki večno dobroto prave cerkve zanemarjajo in nehvaležno povračujejo! —

2. Clovek živi od dobrote in milosti božje, kar smo in imamo, smo in imamo od Boga, „v njem živimo in se gibljemo in smo.“ Pa tudi od svojega bližnjega prejemo mnoge in neprecenljive dobrote: vse dni svojega življenja, od prve ure, ko nas je draga mamka povila, do tiste britke ure, kjer nam bojo — Bog ve kdo in kje oči zatisnili, potrebujemo in uživamo obilne skerbi in prizanesljivosti drugih ljudi. Ali pa naše dobrotnike tudi spoznavljamo, njihovo ljubezen živo čutimo in hvalo jim imamo? Oh tudi naši človeški dobrotniki dobivljajo za svoje razne darove navadno plačilo sveta, ktero je: Nehvaležnost! Kdo izreče, kdo zapopade nezapopadljivo skerb, ktero darujejo starši svojim otrokom? In kako se njim povračuje? Koliko žalosti in britkosti napravljajo staršem neporedni otroci, dokler še rastejo! In kedar odraseni otroci nastopijo pohištvo, ktere jim so starši po svojem kervavem trudu, z vsemi svojimi močmi hranili, ovarovali in oskerbeli, — ktero plačilo jim bo? Včasih komaj temen kot v prostornem pohištvu, terd kruhej in pičla jed, terde besede, nevoljni pogledi, zasmehovanje, zmerjanje in — oh groza! včasih še clo nečloveški otroci svoje hudobne roke nad starše stegajo, jih suvajo in pretepajo! Kako se vračuje duhovnim pastirjem? Duhovni pastir, je mašnik in daruje vsakdan Sina božjega za svoje ovčice pa tudi sam sebe; vse svoje ure, vse svoje telesne in dušne moči; vse, kar moli in premišljuje, vse, kar si prizadeva in uči; vse življenje njegovo je vedno darovanje za ovčice svoje — in ktero plačilo mu bo? Nočem sam za se in svoj stan govoriti, kratko rečem: Naše plačilo je velikrat črna hudovoljna nehvaležnost! In ti prijatelj, ki si usmiljenega in zlahtnodušnega serca, ki rad pomagaš in dobrote deliš, kjer le zamoreš, povej mi, kako se pa tebi vračuje? Ja! hvaležnosti sem le malo okusil. Pomagaj komu v dobro službo — in nikar dolgo, te še poznal ne bo. Posodi komu v veliki sili, in ogibal se te bo; opomni ga, da ti poverne, in imaš ga sovražnika. Daj ubožcu, kar zamoreš, in več bo hotel imeti, odreci mu enkrat njegovo prošnjo, in obiral te bo. Poduči, posvari posla, in močno ga si razžalil. Sej ljubezen in žel boš nehvaležnost. Nehvaležnost je plačilo sveta. Najdeš, najdeš ponižnih duš, ktere ti za vsako dobroto

dobrota

priserčno hvalo imajo, pa večkrat se ti vrača gerdo in nehvaležno, — *nehval. je človek — je nehvaležen*

Če je taka, morde kdo med vami sam pri sebi misli, če je taka, da svet nehvaležno plačuje, kdo bo usmiljenja imel; neumen je, kdor nehvaležnim daje, naj skerbi vsak za se. Glej, ljubi kristjan moj! naša sveta vera uči ljubiti bližnjega, ne zavolj njega samega, ne zavolj njegove vrednosti, temuč zavolj Boga; zavolj hvaležnosti ja nisi dobrotljiv bil, temuč zavolj Boga, ki nam ukazuje, pomagati vsakemu, ki je potreben in reven.— Plačilo svoje dobrotljivosti ne išči na tem svetu, temuč čakaj rajši, da ti Jezus sam vrača, kar si v njegovem imenu dobrega storil. Zato ne nehaj dobrotljiv biti in ljubezni skazovati, akoravno se ti gerdo in nehvaležno vračuje. Tudi Jezus ni nehal bolnikov ozdravljati, ni odstopil od pota v Jeruzalem in v smert za človeški rod, akoravno izmed desetero ozdravljenih gobovih je le eden se vernil in Bogu hvalo dajal. Tudi Oče nebeški pusti svoje rumeno sonce sijati in svoj rahli dežek priti čez pravične in krivične, čez hvaležne in nehvaležne, tudi Oče nebeški pošilja svoj blagoslov tem, ki ga hvalijo in tem, ki ga žalijo. —

S k l e p.

Nehvaležnost je plačilo tega časnega sveta — mi pa ljubi, kristjani moji! smo poklicani enkrat prebivavci biti svetih in večnih nebes; zato ne ljubimo, ne delajmo, kar je tega sveta. Naša postava, naša sveta navada bodi lepa priserčna hvaležnost. 1) Hvalimo Boga za vse dobrote in gnade in s pobožnim Davidom prepevljajmo: „Kaj bom vernil Gospodu za vse, kar mi je prej dal.“ Ps. 115, 3. Hvaliti te hočem med narodi in čast pevati tvojemu imenu.“ Ps. 17. 20. 2) Rabimo njegove darove modro in po njegovi volji. Hvalimo Boga, da nas je v svojo zveličansko cerkev poklical: bodimo živi udi sv. cerkve, ki po njenem nauku živijo, in po njenih zakramentih posvečujejo se. Tedaj mu homo v nebesih večno hvalo peli. 3) Bodimo hvaležni vsakemu človeku, ki nam kaj dobrega stori. Lepa in častivredna je hvaležnost, ona kinča visokega in nizkega. — Pobožen mašnik, ki je med divjimi Indijani sv. vero oznanoval, pripoveduje, kaj se mu je enkrat godilo: Nek večer hodim s tovarši s polja domu; kar v gozdu mil glas zaslišimo. Mu sledimo in najdemo starega divjaka, ki ves

oslabljen pod nekim drevesom leži, kakor da bi že svojo zadnjo uro čakal. Ko ga oprašujemo, kaj da mu je, časom govori: Davej, ko je komaj svitati jelo, sem se spravil na pot; hočem domu, pa pota ne najdem. Zdaj sem se pa zmedel; mrači se, truden sem in moram tukaj obležati. Strupene kače, divje zveri ali sovražniki moji bojo prišli, in me ukončali.“ Jaz mu ukažem, pripoveduje misijonar, da z menoj gre. „Ti me ja ne poznaš“, odgovori starec. „Ni treba, da te poznam, pojdi le.“ Peljemo ga v mojo bajto. Ko je bil nekaj snedel in popil, mu pripravim ležišče blizo moje postelje, da je bila le pertena stena med nama. Ponoči zaslišim šum, kakor da bi divjak od ležišča ustal. Se prestrašim in poslušam. On je pokleknil in takole molil: O Bog hvalim te, da me nobena kača ni ugriznila, nobena zver ni napadla in da me moji sovražniki niso srečali. Hvalim te, da je ta dobri ptujec prišel in v svojo bajtico me peljal. O Bog! kadar ta ptujec ali njegovi potujejo, daj jim sonce na potu, vari jih na potu kač, divje zverine in njihovih sovražnikov; in kadar kdo zmed njih se zmede in utrujen obleži, naj dobrega moža priti, ki ga v svojo bajtico sprejeme.“ — Srečen, kdor zna tako lepo Boga hvaliti in za dobrotnike moliti: vreden je novih večih dobrot! Amen.

Pridiga za štirinajsto nedeljo po binkoštih.

(Naša duša je lepa — je draga, gov. T. R. pri sv. L.)

„Ali ni življenje več, ko jed, in telo več, ko oblačilo?“ Mat. 6, 26.

V v o d.

Kaj bomo jedli in pili, oblačili in užijvali, to je prvo in edino, kar marsikterega skerbi. Oh da bi si vsi ti prelepe besede danšnjega sv. evangelja globoko v serce utisnili! Poglejte, pravi Jezus, ptice pod nebom: ne sejejo in ne žanjejo, in ne spravljajo v žitnice; pa vaš Oče nebeški jih vendar živi. Poglejte lilije na polju, kako rastejo: ne delajo in predejo, pa vam povem, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena. Ali vi niste več vredni kakor drobne ptičice in trava na polju, ktera danes stoji in se zjutrej v peč verže? Oče

nebeški redi ptičice in oblači lilije, koliko bolj vas bo, vi maloverni! Tako lepo in milo nas Jezus danes uči in serčno opominja, zaupati Očetu nebeškemu in pričakovati od njega, česar potrebujemo. Pa ne mislite, da nas je Jezus danes učil in opominjal, roke križema deržati, postopati in lenčariti. Delati nam je sveta dolžnost: „V potu svojega obraza si imaš svoj kruh služiti“ in „kdor ne dela, tudi ne jej“, je Bog sam govoril. Le to nas je Jezus učil, da bi imeli nar poprej iskati božjega kraljestva in njegove pravice, in po tem nam bo vse drugo priverženo; skerbeti imamo nar poprej za svojo dušo, in potem še le za truplo. Da bi nar poprej skerbeti za svojo dušo, hočem vas danes opominjati in pravim: Skerbimo nar poprej za dušo, kajti:

1. Naša duša je lepa,
2. Naša duša je draga! Jezus danes praša: Ali ni življenje več ko jed; jaz pa prašam: ali duša ni več ko truplo?

Poslušajte!

Razlaga.

1. Duša je lepa, ja nar lepša vseh stvari na zemlji; kajti:

a) stvarjena je po božji podobi. Bog je rekel: „Storimo človeka po svoji podobi“, I. Moz. 1, 26. — O koliko milijonov in milijonov je Bog na zemlji stvaril, koliko milijonov zvezd s solncem in luno vred se na nebu suče in vendar se nikjer ne bere, da bi bil Bog rekel: Storimo jih po svoji podobi. Pač zares lepa, nar lepša memo vseh stvari je duša, ki je božja podoba. Naravoslovci, ki ogledujejo in premišljevajo brezštevne stvarjene reči, priklanjajo svoje glave pred vsegamogočnim Stvarnikom, ljudje čudijo se nad umetno storjenim delom človeških rok, in ti, kristjan moj! bi ne stermel nad lepoto svoje duše, ktera je krona vsega stvarjenja! — Koga pa podoba naše duše pred oči stavi? Samega Boga. O lepa, prav lepa mora biti duša. Bog je nar zaljša lepota, nar čistejša svetost, nar zvestejša resnica, nar tanjša pravica, nar slajša dobrota, nar večje veselje, nar gorečniša ljubezen, — Bog je zvir, zapopadek, obsežek vseh popolnost, — in temu nar lepšemu, nar ljebeznjivšemu Bogu je človeška duša podobna! Tega nar dobrotljivšega Boga gledati, uživati, in se pri njem na večne čase veseliti, so stvarjene, odrešene, po-

svečene naše duše! O življenje, o sreča, o dobrota, o veselje, o sladkost! —

b) Naša duša je lepa, ja nar lepša med vsemi stvarmi na zemlji, kajti ona je nevesta Jezusa Kristusa, tempelj sv. Duha. Mi kristjani smo posinovljeni otroci božji, ako pa otroci tudi erbi božji in soerbi Kristusovi. (Rim. 7, 16, 17.) — Vsi smo povabljeni na veliko večerjo, vsi smo poklicani na ženitnino božjega Sina; naš dom so svete nebesa, naša dota je večno veselje, naše placilo je gledanje božjega oblicja. — Vem, da zdaj ti, bogaboječa duša! zapopasti ne moreš, kako lepa da si, zakaj zdaj vidiš le skozi zerkalo, kakor v temi; tistikrat pa, kadar prideš tje gori, boš vidila oblicje v oblicje, boš spoznala, kako lepa si. (I. Kor. 13, 12.) Le verovaj, kar te sv. pismo uči: „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, tudi nobeno človeško serce ni občutilo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.“ (I. Kor. 2, 9.) O kako bo tvoja duša, ljubi brat moj in sestra moja! od veselja v nebesih poskakovala, kadar se bo v nebeski lepoti vidila! Kako bo hvalila, častila, molila svojega Boga, da jo je tako zalo ustvaril! — Nobeden ne more z golimi očmi v rumeno solnce zavoljo bliščave gledati, in vendar pravi Jezus: „Pravični, (duše pravičnih) se bodo svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.“ (Mat. 13, 43.) Mojzes, v kterega obraz zavoljo svetlobe niso mogli Izraelovi otroci gledati, ni mogel solnca božjega oblicja prenesti. (II. Kor. 3, 7. — II. Mojz. 33, 20 23.) Aposteljni na hribu Tabor viditi, da jih je svetel oblak obsenčil in slišati iz oblaka glas: „Ta je moj ljubi Sin, njega poslušajte“, so na svoje obraze padli, in se silno bali (Mat. 18, 5—6.), Daniel, viditi čudno prikazen nebeškega moža, je vso moč zgubil, ves prebledel, omedlel, oterpnel. (Dan. 8, 10.); Savla obsije luč z nebes, s konja pade, oslepi. (Dj. apost. 9.) — Glej kristjan moj! te Bogu dopadljive osebe niso moglo nebeške svetlobe zavoljo bliščave prenesti, so se prestrašile, zbale, omedlele in vendar duše zveličanih bodo Boga gledale, se bodo pred božjim oblicjem svetile, in kakor ogujene iskre po nebesih sprehajale. (Mod. 3, 7.) Tistikrat boš spoznal, kako lepa podoba božja je tvoja duša, tistikrat boš vidil, kakšen je Bog, stvarnik tvoje duše. „Preljubi! piše sv. Janez evangelist, zdaj smo otroci božji; pa se ni prika-

zalo, kaj da bomo. Vemo, pa, da, kadar se bo prikazal, bomo njemu podobni, ker vidili ga bomo, kakoršen je.“ I. Jan. 3, 2.

c) Kako lepa, kristjan moj! je tvoja duša, ti ne dokaže le samo to, da je božja podoba, da je hči Očeta nebeskega, nevesta Jezusa Kristusa, tempelj sv. Duha, da se bo v nebesih kakor solnce svetila, temuč ti razodeva tudi že sedanja hiša, v kateri tvoja duša stanuje. — Lepe so poslopja kraljev, zali so dvori cesarjev, veličastne so cerkve, kjer sam Bog prebiva, svetle so posode, kjer se presveto rešuje telo hrani, ktera in kakšna je pa hiša tvoje duše? Hiša tvoje duše je telo, za dušo nar. imenitnejše delo božjih rok; telo, katero po grehu pokazano sicer umerje, ali katero bo častljivo, neumerljivo enkrat ustala, ako se v gnadi božji iz tega sveta locimo; telo, v katerem so se angeli ljudem prikazovali; telo, s katerim se je sam Sin božji oblekel. Naše telesa so udje Jezusa Kristusa, naši udje so tempelj sv. Duha, v svojih telesih poveljujemo in nosimo samega Boga. (I. Kor. 6, 15, 19, 20.) Če tedaj smo mi tempelj živega Boga (II. Kor 6, 16.), ali ni duša lepa in zala, katira s sv. Duhom vred v našem telesu stanuje?

d) Kaj? ali morem ti, ljubi brat moj! še več od nepopisljivega veličastva tvoje žlahtne duše povedati? Ali nisi iz tega, kar sem ti do zdaj dokazal, zadosti prepričan, da človeška duša je nar. lepša stvar božja na zemlji? — No, poslušaj tedaj še h koncu, komu jo Jezus primerja. — Ko so hudobni Judi že kamnje pobirali, da bi Jezusa lučali, zato ker je rekel: „Jaz in Oče sva eno“, jih vpraša, zavoljo katerih dobrih del ga hočejo lučati; in ko mu odgovoré, da zastran dobrega dela ne, ampak zastran preklinjevanje, ker sam sebe Boga dela, jih na ravnost zaverne: „Ali ni pisano v vaši postavi: Jaz sem rekel: Vi ste bogovi.“ (Jan. 10, 30—36.) — Glej, Jezus, sovražne farizeje s sv. pismom osramoti, zakaj on vse tiste, h katerim božjo besedo govori, bogove, Bogu podobne imenuje. O visokost, o vrednost človeške duše! Kdo ne bo sv. pisnu veroval, katero se mora po Jezusovih besedah do čerke spolniti? Kdo ne bo nad lepoto svoje duše stermel, ktera je Bogu, svojemu Stvarniku, vsa podobna? Zato poje kraljevi prerok, da pravici so iz tega sveta kakor bogovi v nebesa povišani, rekoč: „Močni bogovi so z zemlje silno povzdignjeni.“ Ps. 46, 10. — O lepa, zares lepa je človeška duša, ker se samemu Bogu primerja! — Pa ljubi moji!

naša duša ni samo lepa, ja nar lepša, ona je tudi draga, ja naj drajša med vsemi stvarmi na zemlji.

2. Duša je draga, ja nar drajša med vsemi stvarmi na zemlji, kajti

a) ona je več vredna, kakor ves svet. Velik je svet, veliko dragega je in cene vrednega blaga v njem in na njem; in vendar nobeno blago, tudi vse blago skupej, še ves svet v vsi svoji vrednosti ni še senca memo ene same duše. — Ti imaš polja in travnike, vinograde in gojzde, senožete in planine; ti premoreš čez kopno in mokro, čez kamnje in drevje, čez žito in rudo, čez srebro in zlato, čez bisere in diamante; ti gospoduješ čez hiše in vasi, čez terge in mesta, čez dežele in kraljestva, čez zemljo in morje; tvoja, postavim, je zemlja in vse, kar je na nji ali „kaj ti pomaga, če ves svet pridobiš, svojo dušo pa pogubiš!“ Mat. 16, 26. — Kaj ti pomaga, če imaš polne hleve živine, polne pode žita, polne kleti blaga, polne skrinje denarjev, če reči zamoreš, kakor evangeljski bogatin: Duša! za prav veliko let imaš veliko blaga spravljenega; počivaj, jej, pij, in bodi dobre volje, — če pa ti Bog poreče: Neumnež! to noč bodo tvojo dušo od tebe tirjali, kar si pa spravil, čigavo bo? (Luk. 12, 19, 20.) — Kaj ti pomaga, če si vselej dobre, židane volje, če se mehko, gizdasto, v tančice, skerlat oblačiš, če se po tvoji hiši veselje, petje, godbina odmeva, ako bo pa tvoja duša, kakor evangelskega samogoltnika, v pekel pahnjena, v strašnem plamenu gorela? Luk. 16, 22. 24. — Kaj ti pomaga, če te vsi jeziki hvallijo, častijo, povzdigujejo, ako te pa angel Gospodov, kakor prevzetnega Herodeža, mahne in tvojo dušo v pekel pahne? Djan. apost. 12, 23. — Kaj ti pomaga, če se pred tebo vsi ljudi tresejo, trepetajo, če so tebi vsi dolžni, vse kraljestva podveržene, vsa zemlja podložna, ako pa tvoja duša od storjenih hudobij, kakor od strupenih kač, vsa opikana, oklenjena, kakor hudobni kralj Antijoh, na smertni postelji ječi, stoka, obupuje, in se v peklenski brezen pogrezne? I. Mak. 6. — Kaj ti pomaga, če se ves terdovraten Boga ne bojiš, če katoljsko cerkev in nje služabnike preganjaš, božje kraljestvo zatiraš, ako bo pa tvoja duša, kakor Faraonova v valove rudečega morja, v temno jamo večnega pogubljenja pokopana? II. Mojz. 14, 27. 28. — Ali ne spoznaš iz tih strašnih prigodb in zgledov sv. pisma, koliko da človeška duša velja?

— Ako pa nisi še te resnice prepričan, ako še nisi omečen, stopi z menoj v peklenske ječe, in poslušaj v premišljevanju, kako nesrečne duše pogubljenih vpijejo, tulijo, stokajo: „Zašli smo od poti resnice, luč pravice nam ni svetila, solnce razumnosti nam ni sijalo. Utrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja; po nevarnih potih smo hodili, za Gospodovo pot pa nismo vidili. Kaj nam je prevzetnost pomagala, in bahanje z blagom, kaj nam je prineslo? — Nehali smo za vselej živeti, nobenega znamenja čednost nismo mogli pokazati; v svoji hudobiji smo strohneli. Tako vpijejo v peklju, kateri so grešili.“ (Mod. 5, 6—14. — O strašno terpljenje pogubljenih duš! Naše duše v take grozovitne muke pahniti, si peklenski satan vse prizadeva, hodi okoli, moti, rujove, kakor lev, da bi koga požerl. I. Pet. 5, 8. Povsod zaderge nastavlja, vse zvijače poskuša, ves svet na ponudbo postavi, da bi le eno dušo v kremplje dobil. Kako draga, koliko vredna mora biti tvoja duša, ker si peklenski sovražnik, jo dobiti v svojo pest, toliko prizadeva!

b) Duša je nar drajša zato, kajti za njo ni nobene menje. Ako premoženje, zdravje zgubiš, ga zamoreš zopet zadobiti, kakor pravični Job, ako je tebi poštenje, čast, dobro ime ukradeno, še se da tebi poverniti, kakor nedolžni Suzani; tudi, ako se tebi po nedolžnem življenje vzame, saj mirno vest in zaupanje imaš, da ga boš zopet enkrat našel. „Kakošno menjo bo pa človek dal za svojo dušo?“ Nobene. Duša enkrat zgubljena, je na vselej zgubljena. Vse tedaj, kristjan moj! prestop, prenašaj, poterpi, da le dušo zveličaš. Poslušaj, kaj pravi Jezus svojim učencem: „Ne bojte se teh, kateri telo umoré, in potem nimajo, kaj storiti. Hočem vam pa povedati, koga se bojte. Bojte se tistega, kateri, ko je umoril, ima oblast, vreči v pekel. Res vam povem, tega se bojte.“ Luk. 12, 4—5. Vse tedaj, kar je tebi v zveličanje na poti, od sebe odpravi, odženi. Zapri oči, zatisni ušesa, zamaši usta, zveži roke, skleni noge, tari telo, križaj meso, da le duša zaveržena ne bo. Ne slušaj ne očeta, ne matere, kadar tebi kaj zoper božje zapovedi ukažejo; ne poslušaj ne brata, ne sestre, če tebi v zveličanje branijo, ne porajtaj žene, če te k grehu vabi; pozabi na otroke, če imaš zavoljo njih grešiti; odpovej se svetu, če je tebi nevaren; sovraži tudi telesno življenje, da le dušo zveličaš. Luk. 14, 26. — Gorje tebi, ako

si enkrat dušo zgubil, z vsim svetom je več kupiti ne moreš; blagor tebi, ako si enkrat dušo zveličal, na vselej se bo veselila. Duša v pekel pahnjena, ostane v peklju; duša v nebesa vzeta, bo vekomaj pri Bogu. „Med nami in med vami, odgovori Abraham nesrečnemu bogatinu, je velik prepad postavljen, da, kateri hočejo od tod k vam iti, ne morejo, in tudi od ondod sem priti ne.“ Luk. 16, 26.

c) Duša je nar drajša, kajti: Sam Bog jo je s svojo presv. rešnjo, na križu prelito kervjo odrešil in odkupil. — Mogočni, silno mogočni so angeli božji. Velik angel Mihael je Luciferja premagal, iz nebes pahnil; en sam angel je eno noč vse perva-rojence v Egiptu pomoril; en sam angel je v eni noči 185000 Asircov pobil. (IV. kralj 19, 35.) In vendar vsi angeli skupej, ki jih je toliko milijonov in milijonov, vsi ljudje, ves svet niso mogli ene same duše odkupiti. Sam Bog, Sin božji, se je svojemu Očetu za poroka, plačavca dal. Pa kako je Jezus naše duše odkupil? Kakošno ceno je dal za nje? „Z veliko ceno nas je odkupil.“ I. Kor. 6, 20. Morebiti z denarjem, srebrom, zlatom? O ne, piše sv. Peter: „Niste odkupljeni z minljivim zlatom ali srebrom, ampak s predrago kervjo neomadeževanega jagneta Jezusa Kristusa.“ I. Pet. 1, 18. Odrešil nas je s svojo grenko smertjo na križu. Oberni sem, grešnik! na ta telesni steber svoje oči, glej svojega križanega Boga, in spoznal boš, koliko tvoja duša velja. Glej Jezusa, vsega nagega, stepenega, kervavega, ranjenega! Glej ternjevo krono na sveti glavi, glej z žebliji prevertane roke in noge! glej s sulico prebodeno stran! glej blede s sveto rešnjo kervjo polito obličje! glej svojega mertvega Jezusa! Saj si vendar zdaj prepričan, kako draga je tvoja duša, za katero je Bog Sin svoje življenje dal, vso svojo rešnjo kri prelil. —

d) Duša je naj drajša, kajti neumerljiva je. Vse sedanje bo nehalo enkrat biti. „Svet in njegovo poželenje bota prešla“, piše sv. Janez, I. Jan. 2, 17. „Nebo in zemlja bota prešla.“ Luk. 21, 23., govori Jezus. Ostala bo duša, ostala bo večnost. Kakoršna pojde duša iz tega sveta: ali v gnadi božji, ali v smertnem grehu, takšna bo v večnosti ali na vselej srečna v nebesih, ali večno nesrečna v peklju. Veselila se bo pred božjim obličjem, terpela v temni jeci. Gorje duši, ktera bo pahnjena v peklenki

ogenj! Nje dolg bo večer, kakor je večnost brezkončna. Milijonov let bo placevala, in dolg je ravno tisti, in zopet milijonov let preteče, in še vinarja dolga ni zbrisanega. Pri tem strašnem pogledu nezmanjšanega zadolženja bo pogubljena duša bledela, stermela, trepetala, medlela, se grozila in želela bo umreti, ali smert bo pred njo bežala. Skriv. raz. 9, 6. Molj storjenih krivic jo bo grizel, červ zamujenih dobrih del jo bo glodal, ognjeni plamen sovraštva jo bo žgal, strupene kače nevošljivosti in obrekovanja jo bodo pikale, zakaj Jezus pravi: „Njih červ ne umerje, in ogenj ne ugasne.“ Mark. 9, 43. „Dežil bo čez grešnike, pogubljene grešnike, zaderge; ogenj in žveplo in piš bo del njih terpljenja.“ Ps. 10, 7.—Vzemi, kristjan moj! bukve svojega življenja v roke, in glej, ali je tvoja duša v zlatih bukvah ustajenja, ali v černih bukvah obsojenja zapisana. Nikar ne odlašaj, je iz satanovih bukev izbrisati, in jo v bukve izvoljenih zapisati. Hiti, podvizaj, da te smertna ura ne prenagli; skerbi, trudi se, da bo tvoja duša na desni tistokrat, kader se bodo Jezusove besede spolnile: „In podejo pogubljeni v večno terpljenje, pravični pa v večno življenje.“ Mat. 24, 4. 6.

S k l e p.

Lepa, da lepša biti ne more, je človeška duša, božja podoba je; draga, da drajša biti ne more, je duša, sam Bog jo je odkupil; — in kolikrat se ta lepa in draga duša ne punta zoper svojega kralja? — Silno lep je bil Absalon, da zaljšega ni bilo v Izraelu, zakaj od podplatov nog do verh glave ni bilo madeža v njem (II. kralj. 14, 25.); in vendar ta Absalon je bil ves zvit, prekanjen, lažnik, hinavec, ubijavec, prešestovavec, puntar. Oče David se mu mora iz Jeruzalema umakniti. Kervavi boj se začne. David zapove: Le Absalona mi ne ubite, živega mi ohranite. Absalon in njegovi vojšaki so premagani, kar jih ni pobitih, so v begu. Ko David zve, da sin Absalon je preboden, umorjen, se milo joče, in žalostno zdihuje: „Sin moj, Absalon, Absalon moj! oh, kdo mi da, da jaz za te umerjem! Absalon, sin moj, sin Absalon.“ II. kralj. 18, 5. 53. — Ti, grešna duša! si tisti puntarski Absalon, ki se zoper svojega Očeta v nebesih vzdiguješ. Bog se tebi umakne, se namreč s svojo gnado tebi skrije, ali svojim služabnikom, angelu varhu, svetnikom, pobožnim zapove:

„Pobite nje sovražnike, grehe, razvade, strasti, le dušo mi ohranite“; in kadar vidi, da je duša od smertnih grehov vsa prebodena, umorjena, v pekel pahnjena, še tako govori: Duša moja, moja hči! za te sem enkrat umerl, oh, da bi mi bilo še v drugič za te umreti, o duša moja, moja duša! — O kristjan moj! skerbi noč in dan za svojo tako lepo in drago dušo, ktera Bogu toliko pri sercu stoji; o premisli besede današnjega sv. evangelja: „Iščite nar poprej božjega kraljestva in njegove pravice“; tako skerbite za svojo lepo, za svojo drago dušo! — Amen.

Pridiga za god rojstva preč. D. Marije.

(Marija naša mati; govoril gosp. †)

„Jaz ljubim tiste, kateri mene ljubijo.“ Prip. 8.

V v o d.

Hvaležni otroci se veselijo rojstnega dneva svoje dobre matere, in jej posebno na rojstni dan srečo, zdravje in vse dobro iz serca želijo. Ali še veliko večje veselje občutijo danes vsi pobožni kristjani, in se zbirajo po cerkvah božjih današnji dan; zakaj danes je rojstni dan naše ljube matere Marije; današnji dan se je ona, kakor lepa danica, vesela juterna zvezda prikazala temnemu svetu, ktero so vsi pravični in bogaboječi željno pričakovali. Štir tavižent let je preteklo bilo, kar clo angeli božji niso vidili enake prikazni, kakor današnji dan v Izraelu; pobožna sv. Ana je rodila detice, gnapolno, čisto in sveto, veselo upitje ustane v nebesih in se razlega čez vse kore čistih duhov. Marija! — tako doni — tako se razlega in odmeva od enega kraja nebes do drugega, Marija, mati obljubljenega zveličarja, je rojena! — Vse verste zveličanih duhov padejo na kolena, Boga molijo in ga visoko častijo, da je človeštvu na zemlji take milosti skazal. — In zares, kdo popiše dobrote in gnade, ktere smo po Mariji prejeli! Ona nam je rodila zveličarja sveta; ona nam je zapustila izgled nar svetega življenja, ona nam je razsvetila in pokazala pot proti nebesom. Ali ni tedaj prav, se današnji dan iz celega serca veseliti; tako dobrotljiva, tako ljubezniva, tako milostljiva mati

nam se je na svet rodil! Pa ne samo tisti čas, dokler je na tem svetu živela, je ona ljudem toliko dobrega storila; Marija je tudi zdaj ko je povzdignjena čez vse kore angelov in svetnikov, še zdaj in zmirom je ona naša ljuba mila mati, in lepo za nas skerbi, ako jo le prav častimo. —

Od nje govori sv. Duh po ustih modrega Salomona: „Jaz ljubim te, kateri mene ljubijo, in kateri zjutrej pri meni čujejo, me bodo našli. — Kdor mene najde, bo našel življenje in prejel zveličanje od Gospoda.“ Prip. 8. — Marija nas vse vse ljubi, kakor nobena mati na svetu svojega otroka ljubiti ne more. Od tega hočem danes govoriti in pravim: „Marija je naša mila mati, — ona nam pomoči sprosi v telesnih in dušnih potrebah.“

Boga in prečisto devico Marijo počastiti, danes govorim; vi pa zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Marija je naša ljubezniva mati. Ona nam pomaga v telesnih potrebah.

Kakor zlato solnce, kadar zjutrej čez visoke gore, čez prijazne hribe in zelene loge priplava in celo zemljo razsvetli, oživi, ogreva in rodovitno stori: tako siplje tudi Marija svoje gnade, ktere si je pri Bogu pridobila, čez vse rodove sveta, čez vse stanovne Adamovih otrok, da zapuščeni pri njej pomoči, žalostni tolažbe, bolniki zdravje in sužni rešenje zadobijo. To nam priča sv. Bernard, ki pravi: „Kakor sonce čez dobre in slabe ustaja, tako se ona usmili vseh nesreč in potreb človeškega rodu. — Sv. evangelje nam pripoveduje od skerbne matere Čebedejevih sinov. Ona je mislila, da bo Jezus imenitno, mogočno posvetno kraljestvo postavil. Stopi toraj pred Jezusa, in prosi za svoja dva sina Jakoba in Janeza, rekoč: „Mojster! ukaži, da eden mojih sinov ti bo sedel na desni, drugi pa na levi.“ — Če ravno je bila ta prošnja nepremišljena, in toraj ni mogla uslišana biti; vendar vidimo iz te prigodbe, kako je dobra mati ljubeznivo za svoja sina skerbela. Ali mislite, kristjani moji! da Marija, ki se da imenovati „tolažnica žalostnih“, „pomoč kristjanov“, bo manj za nas skerbela in ne bo pri svojem sinu za nas govorila? — Ali Marija, ktera je mati vse milosti, kakor jo ime-

nuje sv. Krizolog, ne bo za vse sebi izročene sirote skerbela, in v vseh potrebah jim pomagala? Kakor je Jezus celo svoje življenje vsem rad pomagal, ki so v njega zaupali in njega za pomoč prosili: tako tudi njegova mati Marija posnema dobrotljivost svojega sina, in vsem, ki se njej priporočajo, velike gnade in imenitne dobrote deli; „in razun Boga nobeden za človeški rod tako ne skerbi, kakor Marija“, piše sv. German.

Kdo popiše čudežev, kateri so se na priprošnjo Marije, naše mile matere v pomoč revnih kristjanov godili? — Ni skoraj cerkvice, v kateri ne bi kaka tablica nam kazala čudno prigodbo, da je Marija pomagala nesrečnim ljudem, kader noben drug ni pomagati mogel. — Koliko vojšakov je že s pomočjo Marije svoje sovražnike premagalo. — Priderli so neverni, in brezbožni Turki v naše kraje, in so neusmiljeno pokončevali in morili vse, kar jim naproti pride. Kristjani se obernejo k svoji mogočni materi Mariji, in ona jim je sprosila gnado, da so neusmiljene sovražnike premagali in iz naših krajev pregnali. —

Kolikokrat se je prigodilo, da so se mornarji na nevarnem morju v smertni nevarnosti znašli, kjer so strašni valovi, gnani od ljutega viharja, jih pokončati žugali. Ali polni zaupanja so Marijo na pomoč klicali in ona jih je rešila velike nevarnosti. — Ali vas še bolj prepričati ljubeznive pomoči, katero Marija potrebnim in nesrečnim ljudem skazuje, vam hočem resnično zgodbo povedati, katero nam je Baronij v svojih bukvah zapisal. Grozna kuga se je bila po laškej deželi unela in je posebno po imenitnem mestu Rimu strašno razsajala. Ljudje so po ulicah medleli in padali ko snopi, smert je po mestu kosila, kakor kosec po zeleni livadi. Pogrebcov ni bilo dobiti, merliče pokopati, in če je prijatelj prijatla do groba spremil, zadnjo čast mu skazat, se je na pokopališču zgrudil in se k prijatlu v hladno zemljo pogreznil. Strah in jok sta po Rimu gospodarila; zakaj v vsaki hiši je bil merlič. V tih stiskah, kaj je bilo storiti, komu se priporočiti? — Papež Gregor napové shod v cerkev Marije device. Vsi se snidejo, in pokleknejo pred Marijo, in jo iz globočine serca goreče zaprosijo, naj bi se njih usmilila, pri svojem sinu in pri nebeškem Očetu za nje prosila, da bi bili strašne kuge rešeni. Marija jih usliši — in kuga se na enkrat ustavi. — Glejte tedaj ljubezen Marijno, glejte materno skerb Marije za vse, kateri se nji pripo-

ročijo. — Koliko je pa že tudi vsak izmed nas po priprošnji Marije device — dobrega od Boga prejel? Ker je tedaj res, da nam Marija v telesnih potrebah pomaga, zamoremo po pravici reči, da je Marija naša ljubezniva mati. — Pa vendar ni še zadosti, da ona za naše telesne potrebe skerbi, zakaj vse telesno mine.

2. Marija nam tudi pomaga v naših dušnih potrebah.

„Marija nam sprosi, da se veliko grešnikov spokori“, pravi sv. Metod. — Sv. Peter Damian pripoveduje, da je bil spokorni razbojnik na križu s pomočjo presvete device spreobrnjen; on pravi: „Razbojnik ni sam v se šel, ko je Jezusa po poti spremljal, ko ga je vidil križ nositi, in je za njim šel; takrat se je spreobrnil, ko je Marija poleg križa stala, takrat je iz razbojnika mučenec postal, ko je Marija Sina za njega prosila.“ — Če je tako, — ali ne bo Marija tudi zdaj, ki v nebeški časti pri svojem sinu sedi, in nas serčno ljubi, za nas govorila in za naše spreobrnjenje in odpuščanje naših grehov prosila? — Gotovo! Saj je ona naša besednica pri Sinu, kakor Sin pri Očetu. — V sredi angelov in svetnikov pred tronom svojega Sina kleči in za nas prosi. O kako ljubeznivo svojega Sina za nas nagovarja, rekoč: Moj preljubi Sin! nekteri nesrečni, ki so od satana premoteni tebe zapustili, tvoje zapovedi prelomili, in v greh dovolili, so zdaj svoje hudobije spoznali, se kesajo, in so se meni priporočili, da bi jih jaz tebi izročila. Moj Sin! bodi jim milostljiv, prizanesi jim njih zmote, pozabi njih grehe, vzemi jih spet za svoje brate, in zapiši jih v družbo svojih izvoljenih. — O preserčna prošnja! o mila skerb naše ljubeznive matere Marije! Ja prav ima sv. Rihard, ki pravi: „Tiste grešnike, ktere pravica božja k pogubljenju obsodi, milost Marije pogubljenja reši.“ —

Glejte kristjani! tako je Marija resnično naša mati, zakaj ona nam, kakor smo slišali, v telesnih, pa tudi še več v dušnih potrebah pomaga. — Kader se otrok zavolj razžaljenja k očetu ne upa, k svoji ljubi mamki pribeži, in jo prosi, naj bi za njega pri očetú prosila. — Tako storimo tudi mi kristjani.

Boga smo skoz naše grehe razžalili, in nismo vredni, da bi pri Bogu uslišani bili; pa hitimo k naši ljubi materi Mariji in jo prosimo, da bi nas ona pri svojem Sinu priporočila. In če si homo le prizadevali, se poboljšati, nam Marija gotovo naše prošnje odrekla ne bo. — Koliko jezer in jezer grešnikov so si od Marije svoje spreobrnjenje sprosili. Poprej v gerde grehe zakopani, sovraženi od Boga, in gnusoba pri ljudeh, so se čisto poboljšali; zapustili pote hudobije in nastopili pot čistosti in čednosti, ki proti nebesom pelja. Hvaležno zdaj Bogu služijo in Marijo častijo. — Koliko jezer ljudi je po svetu, ki so po priprošnji Marije device brez števila dobrot dosegli za dušo in truplo! Rekel bi, da ni griča nobenega, ne doline, ne ceste, kjer bi ne bila podoba Marije v hvaležni spomin postavljena; ni skorej hiše tako revne, v kateri bi ne bilo podobe Marije. — Zatoraj nas pa tudi sveta cerkev vedno uči in opominja, našo milo mater Marijo spodobno častiti. Trikrat na dan nas vabi iz bele line zvana mili glas, Marijo počastiti, njo hvaliti za dobrote, ktere od Nje prejemo. Oh da bi nam pač to počeščenje pri sercu hjo! kako bi se Mariji serčno prikupili. —

S k l e p.

Zatorej, kristjani moji! častimo zdaj in vselej z veseljem našo ljubo mati Marijo. Saj je le ona, ktera nam zmirrom pomagati mora. Ali ne samo v tem življenju od Marije toliko dobrega zadobimo in upamo. — Prišla bo ura, da bo treba se tega sveta ločiti, in stopiti pred ostrega sodnika. O kdo nam bo takrat pomagati zamogel; kdo za nas prositi! Kdo drugi, ko naša ljubezniva mati Marija! — Ali da se bomo nje priprošnje vredne storili, živimo tako, da bomo Bogu in Mariji dopadli. — Kader se nas napuh in prevzetnost loti, kader se viharji skušnjav zoper nas povzdigujejo, kader nas gerdo mesno poželjenje v greh vleče, klicimo Marijo na pomoč! — — Kader nas butara grehov straši, in nas nepokojna vest peče in grize; izdihnimo k Mariji na pomoč, ona je pribežališče vseh zgrevanih grešnikov. — Vse svoje nesreče in stiske, težave in britkosti, vse telesne in dušne potrebe Mariji priporočimo, in ona, naša dobra in skerbna mati, nam

bo pomagala; zakaj ona ljubi tiste, kateri njo ljubijo, in kateri zjutrej pri njej budijo, jo bodo našli. — Skažimo Mariji vselej dolžno čast in hvalo. Zaupajmo v njo. Posnemajmo njene svete izgledе. Tako jo bomo nar bolj vredno častili. — Skažimo ji pa posebno danes veliko čast in slavo; in obrnimo se k naši ljubeznivi materi, rekoč: O ti ljubezniva, na današnji dan rojena sveta božja porodnica, mati milosti! Sprosi nam danes gnado, da se bomo mi vsi prerodili iz grešnikov v spokornike in zveste služabnike in služabnice božje! Sprosi nam gnado po tvojem izgledu živeti, po stopinjah tvoje svetosti in čednosti hoditi, tako srečno dokončati tek našega revnega življenja — potem se pa s teboj, našo milo materjo — v srečni nebeški družbi veseliti! — Amen.

Pridiga za petnajsto nedeljo po binkoštih, — tudi god Marijnega imena.

(Telesna smert nas kliče iz dušne smerti; gov. L. F.)

„Ko se je Jezus mestnim vratom približal, so merliča nesli; Jezus se je par doteknul in je rekel: Mladeneč, rečem ti, ustani.“ Luk. 7, 14.

V v o d.

V jutrovi deželi je imel vsak kraj, vsako mesto, tudi svoje mertvaško mesto ali pokopališče; večidel po pečovnatih robih ali po skalovju, kjer so merliče pokopovali. Vsak pogreb je torej bil pot iz mesta živih v mesto mertvih. Na takem potu srečamo tudi po današnjem evangelju ljudi. Iz mesta Naim — po našem lepota ali prijetnost — nesejo mladenča, ki je življenje še koj od prijetne in vesele strani pokusil in počutil. Iz srede cveteče vigredi ga nesejo v hudo zimo. Iz mesta prijetnosti v mesto strahu in groze. Pa ob tem času, ko smert in žalost skoz mestne vrata nesejo, se mestnim vratom približa življenje in veselje. Nesli so merliča, približal se je Jezus in njegovi učenci. Ugleda Jezus jokajočo mater, žalovajočo udovo, kateri so odnesli slednje in edino veselje na tem svetu, nje upanje in trošt na stare dni. Tako britko žalost ugledati,

se Jezusu žalostna udova usmili; ali bi jo mogel on brez tolažbe in pomoči pustiti? Ne jokaj se, ji reče. Kako čudna beseda, kdo bi hotel materi zabraniti po smerti svojega otroka solze točiti, ker ji le one britko težo polajšajo. Iz ust drugega človeka bi bila prazna ta beseda, nikar pa iz Jezusovih ust, zato ker so mu bile tudi moči nebeške in zemeljske pokorne. V tem trenutku reče že: „Mladenč, rečem ti, ustani.“ In merlič se je usedel in dal ga je njegovi materi. Vse je strah obšel, nas pa še zdaj sveta groza obide. Veliko mater je od tihmal že po svojih otrokih žalovalo. Silno veliko mladenčev v vigredi svojih let so morali na pot iz mesta živih v mesto mertvih! Zakaj se je pa ta čudež le enkrat, le samo tedaj zgodil? To razložiti bi nas daleč, globoko peljalo v božje skrivnosti.

Danes ostanemo pri Jezusu, ki se je par dotaknul in si besede zapomnimo: „Mladenč, rečem ti, ustani.“ Pa, nikar Jezusu ampak smerti bom v usta djal te besede, nekoliko spremenjene, naj nam ona dans kliče: „Ustani iz dušne smerti.“ Razložil vam bom to resnico:

„Telesna smert nas kliče iz dušne smerti.“

Da pa tudi smert zastonj ne bo klicala, poslušajte jo zvesto! —

Razlaga.

Vsake reči se človek kmalo naveliča, kar je novo in nenavadno, to je všečno in se rado posluša. Zato hočem tudi jaz danes svoje mesto drugemu prepustiti, drugemu pridižniku bom dal k vam govoriti. Radovedne vidim vas prašati, kteremu pa, ker drugega ne vidite? Povsod se vidi, in je vendar neviden, star je skoraj, odkar svet stoji, in paradiža v njem ni — pa vendar nenavaden je, nenavaden pa vendar neprijeten in ne všeč. Kteri je pa? Tisti, kterega podobo vidite z nagimi kostmi, in s koso v suhih perstih, s koso, s katero seče leto in dan, ne gleda na čas, ne gleda, kam mahne, naj bo trava za sečo ali ne. Tistega menim, kterega po današnjem sv. evangelju skoz mestne vrata nesejo, pa vendar spet v mesto pride; smert naj bo dans skoz moje usta govorila: Telesna smert nas budi iz dušne smerti. Smert naj vam dans pokoro ozna-

nuje; ona je pridižnik, ki oznanuje glasno dovelj, zastopno dovelj, resnično dovelj in vsakega prepriča. Mi pridižniki si prizadevamo, glasno govoriti, pa vendar glas ne more tistih doseči, kateri zunaj cerkve postajajo; mi oznanujemo in opominjamo k pokori, pa kaj vse zda, ker tega še tisti nočejo slišati, ki blizo stojijo. Naj pa zdaj smert govori. Nje glas sega od enega kraja sveta do drugega. Nje glas presega vsako hišo, dosega tudi tiste, kateri za božjo besedo scer nimajo ušes. Skoz celi svet se glasi ta pridižnik ne mara za kralja ali za cesarja ali za berača. S strašnim glasom mu v ušesa doni resnica: „Tudi ti si otrok smerti, revni grešnik, od božje pravice k smerti obsojen.“ Smert je pridižnik, vsem dovelj glasen, naj bi bil gluha ko peč, ga mora slišati; ona je pa tudi vsem dovelj zastopna. Mi pridižniki si prizadevamo, vam božje nauke in resnice razlagati, pa pri vsem trudu vendar vodo iz morja črepljemo, razloženo se vendar ne zastopi, pa večji del le zavoljo tega, ker našemu prizadevanju vaše serca naproti ne pridejo. Na pridigi se to ali uno sodi in obira ali lastno, zastarano, zaraščeno, zarujovelo serce za to kej ne more. Smert je pridižnik vsem zastopen, ljudi vseh jezikov ga morejo zastopiti, še otrok se ustraši pred njim. Smert vam je pa že velikobart pridigovala, ste jo pa tudi zastopili? Ja zastopili pač, ali v sercu si niste ohranili njenega nauka, kar se tudi večidel z našimi pridigami godi? Navajeni ste, veliko naukov slišati, še več pa pozabiti. Povem vam, enkrat bo vsak zastopil tega strašnega pridižnika, bo se spomnil besed, katere nam kliče, — ah da bi ne bilo tudi že prepozno. Srečen, kdor ga pred zastopi in posluša, ga se ne bo tako prestrašil. Smert je pridižnik, in tudi vse prepriča. Mi pridižniki vam oznanujemo nauke sv. evangelja, resnice, ktere je sam Jezus, večna resnica, učil, ali peklenski ima zdaj temu, zdaj unemu kej prireči, ali nič kaj drugega saj to: da smo preveč ostri, da v resnici ni tako. Ja resnico je terdovratnemu težko verjeti, laži se mu same prikupijo. Kako se pa pridižniku smerti godi? Ali govori kej prijetno, kej sladko in menj ostro? Ona nam ničesar ne kaže, kakor strah in grozo, kaže na grob, kaže na gnjile, trohne kosti, kaže na červi, ki po životu mergolijo, na černo perst, slednji ostanek telesne le-

pote. Vse to nam kaže, kliče tako glasno, da mora vse kosti preleteti. Vidiš, to bodeš enkrat ti, tako pojdeš iz tega sveta! Kaj, so to mar prijetne in menj ostre resnice? Pa kdo bi se upal še temu pridižniku še kaj reči. — Bili so ljudje, ki so od hudega duha zaslepljeni, vse tudi nar očitniše resnice tajili, da imamo neumerjočo dušo, da je Bog in večnost. Ali resnico, katero smert oznanuje, da moramo umreti, mislim, da še ni enemu na misel prišlo, jo tajiti, akoravno jo ljudje radi pozabijo. Zatorej je Bog smert v svet poslal, da bi ona nas pokofo storiti opominjala, ona je pridižnik, dovelj glasen, vsem zastopen, in vse prepriča, noben mu ne more zoper govoriti; se tudi ne mara, naj poslušavci že to ali uno rečejo in sodijo, kakor se jim ljubi.

Kaj nam ta pridižnik oznanuje? Nas opominja k pokori, nam kliče: Ustanite iz dušne smerti: Telesna smert nas kliče iz dušne smerti.

II. Ne jokaj, reče Jezus žalostni udovi, ki po mertvem sinu žaluje. Ženam pa, ktere so za njim šle na goro Kalvarijo, je rekel: „Ne jokajte čez me, jokajte čez vas in vaše otroke.“ Zakaj da Jezus prvi solze zabrani, drugim pa jokati ukaže? Jezus je hotel prvi reči: Ne jokaj zavolj telesne smerti svojega sina, unim je pa ukazal jokati zavolj dušne smerti njihove in njihovih sinov. Je posebna versta merličev, po kterih moramo jokati, da se ravno še zdravi in močni vidijo in med živimi hodijo. Ti pa so mertvi na duši. Sv. pismo uči: „Po zamerlem jokaj, ugasnila mu je luč, po nespametnem jokaj, manjka mu pamet. Po mertvem žaluj sedem dni — po hudobnem in brezbožnem žaluj svoje žive dni.“ Eccl. 22. Življenje hudobnega je dušna smert, in le ta smert je obžalovati, zato ker pelje k večni smerti. — V samotnem kraju je sedel žalosten mož, premišljeval je skrivne pote božje modrosti in sodbe. Naenkrat zagleda zraven sebe jokajočo ženo; nje oblačilo je raztergano, nje glava s pepelom posuta. Zakaj jokaš, jo praša, zakaj žaluje tvoja duša? Tedaj mu začne pripovedovati: Ljubljenega sina sem zgubila; bil je moje veselje in upanje vseh sosedov, v cvetu mladosti ga je smert posekala, sedaj sem v puščavo pobegnila, da bi tukaj žalovala in jokala in mojo dušo zdahnila.

Kdo je ta skrivnostna žena, katero je prerok vidil v puščavi žalovati po smerti ljubega sina? Ta žena je sveta cerkev. Ona joka in plaka po smerti vsakega sina, vsake hčere — oh joka in plaka in sinovi in hčere je nočejo slišati. Oh ona ima pač vzrok žalovati! Ona nima le enega obžalovati, vsak dan mora viditi toliko sinov, toliko hčer dirjati v grob dušne smerti. Kamor pogleda, ne vidi, ne ugleda ničesar, ko dušno smert. In tudi ta sveta hiša, ki bi imela biti hiša živih, koliko merličev ima v sebi, ah tudi ta hiša je hiša smerti. Vidimo velikobart ljudi za mertvaško trugo iti in po mertvih žalovati, boljše bi bilo, da bi sam po sebi žalovali, njihova smert je veliko nevarniša. Ktera je pa tako nevarna smert, to je dušna smert. Le v Kristusu in gnadi božji je življenje; kdor je v Kristusu, ta živi, ktera duša se pa po grehu od Kristusa loči, ni več živa, je mertva, in to je dušna smert. Zatoraj uči sv. Avguštin: „Grešnik z nogami hodi, z očmi gleda, in svoje ude, kakor hoče, potrebuje; misliš, da mar živi. Ja živi po telesu, pa umerlo je, kar je veliko zlahtnejše, kakor telo, umerla je duša.“ In sv. Ambrož govori: „Hudobneži, da se nam ravno živi vidijo, so veliko nesrečniši, kakor merličiči; nosijo svoje telo kakor grob okrog, v katerem je duša zakopana.“ V starih časih je ajdovski rimski cesar dal žive kristjane k merličem privezati in tako gladu ukončati. Strašna grozna smert, porečete; pa ne vidite, da se to vsakdan med nami godi, da v živem životu duša mertva leži. Naj se dušna smert še tako lepo zakriva, z lepim obličjem, z veseljem in dragimi oblačili, duša je vendar mertva, ker ni v Kristusu, ki je pravo življenje.

Iz te strašne dušne smerti nas kliče telesna smert; ona nam dans pridiguje: Ustanite iz dušne smerti. Tri bolezni so za dušo strašno nevarne, ktere nar več duš pomorijo. Pervo imenuje Jezus poželjenje oči, drugo poželjenje mesa, tretjo napuh življenja, in zoper vse te tri bolezni, je smert edino zdravilo.

a) Poželjenje oči. Ti, ki imaš serce na posvetno blago natvezeno, hočeš si nebesa na svetu postaviti; le enkrat prav premisli: „kaj te smert uči.“ Neumnež, kaj uganjaš, obešaš serce na časno blago, misliš, da bode te zveličalo? Mar ne

veš, da ti poberem vse, da si nag prišel na svet in nag ga boš zapustil. Bojiš se v revnost priti; brezkončno dolgo večnost pa v revnosti biti, se ne bojiš? Poslušaj in k srcu si vzemi, kaj ti telesna smerti kliče: Ustani iz dušne smerti.

b) Poželjenje mesa. Tudi zoper to bolezen je spomin na smert nar boljši pridiznik. Kako težko je človeka, ki je na duši in telesu omadeževan, pripraviti, da svoje grehe spozna, k pokori ga pa le smert pripravi. Papež Gregor je imel mladenča svoji skerbi izročnega; ženska ga na hude pote pripravi. Sveti Oče ga svarijo, pa vse ne pomaga. Tedaj pa ženska zboli in umerje, mladenč hoče obupati. Čez nekaj dni pelje papež mladenča k grobu, ukaže trugo odkriti, kjer je truplu v nar veči trohnobi ležalo, in mu reče: „Vidiš tvojega malika, tvojo lepoto, objemi jo, tukaj imaš svoj paradiz.“ Mladenč se prestraši, bil je ozdravljen. Oh ko bi vsak od mladih nog se spominjal smerti, poželjenje mesa bi ga ne moglo zapeljati v take strašne pregrehe. Poslušajte toraj, kaj naš danešnji pridiznik, smert, uči. Vse meso je kakor trava, zdaj stoji zdravo, jutre vedlo. Poglej se v ogledalu: gerbe v obličju, sivi lasi, in slabo truplo; kaj ti oznanuje, kaj bo pa smert iz tvojega telesa storila? — Poglej le enkrat na smertno podobo. To pogledati je Magdaleno k pokori obudilo; kaj bi tebe ne moglo? O kakšna smert bode iz grešnega telesa! Zato poslušaj, kaj te smert uči: Ustani iz dušne smerti

c) Tretja bolezen je napuh življenja. Kdo bi mogel človeka napuha bolj ozdraviti, kakor smert. Kaj oznanuje smert bogatim in imenitnim, kraljem in cesarjem, vsakemu človeku? Kaj se povišuješ prah in pepel? Česar bi se mogel ponositi? Kaj imaš, kar bi ne mogel v kratkem zgubiti? Ona govori: Spolnila bom, kar je Bog čez grešnike izrekel: „V prah jih bom sprebernila, kterega veter odnese, z lužo jih nametala.“ Ali bi nam mogla smert kej več oznaniti, kakor cesarju pove: „Ti imaš milijone, sceptar ali žeslo v rokah, krono na glavi, pa vzela ti bom sceptar, slekla te ko berača, tebe, ki milijonov ljudi na te gleda, bom vzela in zakrila, da ne bo duha od tebe.“ Vidite, tako smert nas vse uči. Če nas ne more ona ozdraviti, kateri pridiznik bi mogel? Zato poslušajmo, kaj nam kliče: „Ustanite iz dušne smerti.“

S k l e p.

Ja ustanite, ustanite dans, ljubezniva mati se bo vas zveselila; dans svoje roke odperte derži, vam ponuja odpustek po predprošnji rožne device Marije, ktere sladko ime dans častimo. Obstali smo pri mertvaški trugi. Jezus je mladenču rekel: Ustani, in ustal je in dal ga je njegovi materi, in ona se ga je zveselila. Oh da bi tudi današnji pridižnik nam zastonj ne bil pridigoval: Ustanite iz dušne smerti, da bi se tudi žalovajoči materi veliko sinov in hčer povernilo. „Mladenč, rečem ti, ustani.“ Kako milo prosiivni glas! bode dans mar zastonj prosil. Upam, da nikar. Vidite dans odperte vrata božje gnade, hočete mar memo iti? Ustanite, ustanite iz strašne, dušne smerti, in razveselite žalovajočo mater, katoljško cerkev, razveselite prečisto devico Marijo, pribežališče grešnikov! Amen.

Pridiga za šestnajsto nedeljo po binkoštih.

(Kako posvečevati Gospodove dni? Gov. J. F. v G.)

„Ali se sme v saboto ozdravljati?“ Luk. 14.

V v o d.

V prvih Mojzesovih bukvah drugega poglavja beremo, da je Bog v šestih dneh dokončal celo stvarjenje in vso njegovo lepoto. Sedmi dan pa je od svojega dela počival. Vprašam pa, zakaj je Bog vsegamogočni, ki bi bil lahko v enem trenutku vse doveršiti zamogel, šest dni s stvarjenjem se mudil? Nas podučiti, da šest dni tedna imamo se truditi in skrbeti za naše vsakdanje potrebe. Zakaj je pa sedmi dan počival? Nam pokazati, da bi imeli sedmi dan tudi mi počivati, in si posebno prizadevati, v večej pobožnosti, v čast in hvalo njegovo ta dan preživeti, in se tako nebeskega blagoslova in večne sreče udeležiti. Tako posvečevanje je Gospod Bog po Mojzesu od Izraelcev tirjal: „Spomni se posvečevati dan sabote“, 2 Mojz. 20, 8. In v tretjih Mojzesovih bukvah beremo: „In Gospod je Mojzesu govoril; rekoč: Govori Izraelovim mlajšim,

in jim reci: Leto so Gospodovi prazniki, ki jih svete imenujete.“ In Mojzes našteva na dalje praznike, ki si jih je Bog zunaj sabote v posvečevanje odločil. Izraelci so se te postave zvesto držali. In iz današnjega sv. evangelja vidimo, da so ob Kristusovem času nekteri Judov posvečevanje Gospodovih dnevov za naj višjo zapoved v postavi imeli, tako, da so si clo prepovedali ob takih dneh dela milosti doprinaršati. Zategavoljo so se nad Jezusom grozili, ki je ob sabotah bolnike ozdravljaj.

Kristjani! namesto judovskih sabot in praznikov nam sv. katoljška cerkev nedeljo in še nekaj drugih dnevov posvečevati veli, in to zavolj velikih skrivnost naše sv. vere, ki so se ob takih dnevih godile. Nedelja in praznike posvečevati je naša velika dolžnost. Zatoraj prašam:

„Kako da imamo kot otroci katoljške cerkve Gospodove dneve posvečevati?“

Odgovorim vam danes z Jezusovo pomočjo!

Razlaga.

„Posvečuj zapovedane praznike“, tako nam naša ljuba mati, sv. katoljška cerkev zapoveduje. Po katoljškem duhu jih posvečevati, je treba, da smo 1. pri daritvi sv. maše, 2. da božjo besedo poslušamo, in 3. še ostali čas v pobožnosti doprinaršamo.

1. Vsak kristjan, če vestno zaderžan ni, je pod smertnim grehom zavezan, vsako nedeljo in praznik k daritvi sv. maše priti, jo pobožno obhajati. Ta zapoved je tako stara, kot cerkev. V apostoljškem djanju beremo, da so se verni prvi dan tedna, t. j. ob nedeljah shajali obhajati sv. mašo in prejemat sv. obhajilo. Sv. Justin, mučenik, ki je v prvi polovici drugega stoletja živel, nam pa pripoveduje, da so se kristjani, če jim je le mogoče bilo, iz mesta in dežele ob nedeljah na zbor shajali, molit in darovat kruha in vina. Da, clo z nevarnostjo svojega življenja so hiteli prvi verni ob času preganjanja k daritvi sv. maše, večidel že pred svitom. Leta 406 je pa nek cerkven zbor (Agde) razločno izrekel: „Zapovedujemo posebno, da imajo svetovni ob nedeljah sv. mašo slišati, tako scer, da se nima ljudstvo prederzniti pred blagoslovom duhovnika iz cerkve ili.“ Cerkev je pozneje zanemarnikom

Gospodovih dni celó ostre kazni žugala in nakladala. Kdor je namreč dve ali tri nedelje zaporedoma božjo službo zanemaral, ni smel neopravičen nadalje v cerkev in kot takemu je bilo cerkveno pokopališče odrečeno. Res, da mila mati naše dni ni več tako ostra, vendar ona še vedno upije, in pod zgubo gnade božje zapoveduje: „Ti imaš vsako nedeljo in praznik sv. mašo celo in s spodobno pobožnostjo slišati.“ — Kar praznike tiče, nam sv. Ciprijan memo drugih cerkvenih očetov iz prvega časa naznanja, da se je ob rojstnih dnevih mučenikov Bogu darovalo; in papež Leo je pa Aleksandrinskemu škofu zapovedal, daritev sv. maše ob praznikih večkrat opravljati, da se ljudstvo je udeležiti premore.

Iz vsega povzamemo, da iz starodavnih časov sem je bila kristjanov navada in dolžnost ob Gospodovih dnevih sv. mašo poslušati. Ker je temu tako, vas pri zveličanju vaše duše opominjam s sv. Avguštinom: „Ob nedeljah“ — pa tudi rečem ob praznikih — „nobeden naj ne izostane od posvečevanja sv. maše in nihče naj ne lenobi doma, med tem, ko drugi v cerkev gredó.“ Ne, ne, ljubi moji! noben naj ne zanemarja te dolžnosti, ampak kakor ubogljivi otroci katoliške cerkve shajajmo se pridno ob Gospodovih dnevih k nekervavi daritvi sv. maše. Sej nedelje in prazniki so v čiščenje Boga postavljeni. Bolj ga pa počastiti ne moremo, kakor po daritvi sv. maše, v kateri se sam Bog, učlovečeni Jezus Kristus, Bogu daruje. „Gotovo“ — pravi sv. Lavrenci Justinian — „nobena daritev Boga bolj ne časti, kot sv. mašna daritev, ktero je božji Odrešenik svoji cerkvi zapustil, da bi Očetu popolnoma vredno čast skazal.“ Če pa še preveliki dobiček prevdarimo, ki nam iz udeležanja sv. maše izvira, menim, da bi se je vsakteri ne samo zapovedane dni, ampak tudi ob delavnikih, če mu je le moč, udeleževati imel. „Maša“ — pravi sv. Frančišk Salezi „je brezen božjega usmiljenja, vir božje ljubezni, serce pobožnosti, duša bogaboječnosti, naj žlahtnejši pripomoček gnado zadobiti.“

Oh, ljubi moji! pridite vselej k sv. maši, toda ob pravem času, prinesite seboj zgrevano in ponižno serce; zakaj „ob uri presvete daritve“ — kakor pravi sv. Gregor — „se nebesa odprejo in kori angelski na zemljo spusté, se pre-

visokih skrivnost v naj višji ponižnosti udeležiti.“ Pridite zvesto in ostanite na pristojnem mestu, ne pred vrati, ne kot lenuhi skriti v kotič ali naslonjeni na stene. Bodimo pričujoči, toda zbranega duha, spomnimo se prebritke smerti, ki jo je ljubeznivi Jezus iz gole ljubezni do nas, na gori Kalvariji doprinesel, z dušo in s telesom se njemu darujemo, in obljubimo, vse delati po božji volji in v božjem imenu, in tako Bogu darovati vse naše misli, besede in djanje.

Če bi pa kdo, postavim, zavolj šebke starosti ali bolezni, zavolj domačega bolnika ali kakega drugega pravičnega vzroka zadržan bil, sv. maše se udeležiti, se scer ne pregreši, toda stori naj v duhu, kar v djanji ne premore. Posnema naj nekega pastirja, kterega je brezbožni gospodar večkrat ob nedeljah zoper njega dobro voljo namesto k sv. maši na pašo strudoma naganjal. Ko je ta na paši iz farne cerkve k maši požvenkljati zaslísal, si je koj podobico Matere božje na palico vtaknil, jo v zemljo zasadil, ter je svojo pobožnost klečé pred njo opravljal, kakor da bi se res pričujoč v cerkvi znašel. Zadržani kristjani! posnemajte ga, rečem. Pred podobo Križanega, ali Matere božje, ali kakoršnega koli svetnika opravljajte pobožno svoje molitve in premišljevanja, kakor bi jih sicer v cerkvi pri sv. maši opravljali, da saj v duhu dopolnite, česar v djanji ne premorete. — Spomni se tedaj, posvečevati dneve, in scer pervič skoz to, da si pobožno pričujoč pri daritvi sv. maše.

2. Nedelje in praznike po mnenji in povelje sv. katoljske cerkve za prav posvečevati, nam je treba drugič poleg sv. maše tudi božjo besedo ali pridigo poslušati. To je dolžnost, ktera se žalibog dandanašni prerado zanemarja in marsikak se je kot satan znamnja sv. križa boji in ogiba. In vendar, ljubi moji! vas zagotovim, da se hudo pregreši kristjan, ki priložnosti ima, božjo besedo poslušati in je ne posluša iz gole zanikernosti ali lahkomišljenosti. Prav za prav obstoji dopoldanjska božja služba, h kterej smo o Gospodovih dnevih zavezani, iz sv. maše in pridige. Oba ta dela sta bila do 16. stoletja ozko zjedinjena, tako kot je še vedno naj večji del po vaseh lepa navada, da se koj po sv. evangelju božja beseda oznanuje. Sv. maša in pridiga se prav za prav ločiti

ne dasta. Kdor tedaj neoveran samo mašo, ne pa božjo besedo, ko se oznanuje, posluša, dopolnuje, le polovico zapovedane božje službe in se tedaj pregreši zoper zapoved, ki nas k celi službi veže. Tudi je cerkev že v starih časih to dolžnost od kristjanov ostro tirjala. Tako beremo iz tretjega stoletja sledečo zapoved: „Vsi verni, ki o praznem času k božji službi se snidejo, imajo tudi liste aposteljniov in sv. evangelje poslušati, in kdor stanoviten ne ostane v molitvi do konca maše itd., ima kot neporednež in nepokojnež izobčen biti.“ In scer že sama gorečnost prvih kristjanov poslušati božjo besedo bi nas morala k tej dolžnosti naganjati. Če le prevdarjamo okoljnosti, v katerih so oni takrat bili, ne bomo njih veliko gorečnost zadosti pohvaliti utegnili. Perve 300 leta niso imeli ne cerkev, ne učilnic. Morali so jo zavolj preganjavcev večkrat po noči v gojzde, gorski verh in podzemeljske jame poslušat hoditi. Večkrat so imeli daleč in po nevarnih potih iti, da bi le slišali božjo besedo in žejo po resnici pogasili. Le pomisli kdo, kako se je v podzemeljski jami zasoplo in vroče nastopilo, ker jih je mnogo tesno vkup stalo, in ker so vse line zamašene biti morale, da se glas oznanovavcev ni zunaj slišal in jih ajdi niso zasačali. In vendar so ti goreči kristjani po več ur tu noter prebili. O sveta gorečnost! prežlahna pokorščina! Česa vsega se ne znebi in preterpi človek, kterega po zveličanju žeja! Kristjani! ali se bomo mar od prvih naših bratov in sester osramotiti pustili, in z manjšo gorečnostjo po božji besedi hrepeneli? Mi, rečem, ki se nimamo ničesar bati, ki se nam brez naj manjše overe v lepo ozaljšanih in prostornih vežah božja beseda o Gospodovih dnevih oznanuje; ali se nam bo neki merzelo jo poslušati? ali duše nimamo, ali če jo imamo, nas nje zveličanje ne skerbi, h kteremu nas ravno božja beseda napeljuje? Gotovo, če ste željni zveličanja, ni treba ne zapovedi, ne kazni, ne zgledov vas k pridigi naganjati. Kakor, če človeku nobena jed za prav ne diši, je to žalostno znamenje, da je bolen, ravno tako znamenje je, da ste bolni na duši, zanikerni v skerbi za svoje zveličanje, če radi božje besede saj ob zapovedanih dnevih ne poslušate. „Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša“, pravi Kristus. — Kristjani! poslušajte jo tedaj radi, gotovo ob nedeljah in praznikih, saj to je

vaša dolžnost. Toda poslušajte jo, da vam bo tudi v dušni prid, pripravljeni na duši in telesu, veseli in radi, očiščenega ali saj zgrevanega serca; zakaj „v grešno dušo duh modrosti ne pojde.“ Mod. 41. Poslušajte jo z naj večjim spoštovanjem, ne kot besedo tega, ki jo oznanuje, ampak kot večno resnico njega, ki pravi: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ Kar slišite, na-se obračajte, v sercu ohranite, po svoji moči v djanju spolnujte. Zgrevani preteklega varujte se greha, pred katerem vas pridigar svari; posnemajte in uterdujte se v čednosti, h kateri vas spodbada, da bodeite vredni prišteti biti blaženim, od katerih Kristus pravi: „Blagor jim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.

Spomni se tedaj, o katoljčan! posvečevati Gospodove dneve drugič, da poslušáš božjo besedo.

3. Slednič imamo še ostali čas Gospodovega dneva pobožno doprinašati; med drugim naj prvo popoldanske službe se udeležiti. — Sv. katoljška cerkev, ob takih dneh za našo dušno izrejo posebno skerbna mati, ni še zadovoljna, da nas je zjutraj z božjo besedo nagovarjala, in v pričo nas daritev sv. maše v naše zveličanje Večnemu darovala, nas popoldne vnovič vabi, keršanski nauk poslušati in počastiti presv. rešnje Telo; in nas prosi tudi zunaj službe božje v cerkvi pobožnejše, kakor druge dni se zadržati.

a) Kdor hoče svoje dolžnosti dopolnovati, je treba, da se jih pred skerbno nauči. Kako pa se jih bo naučil, če od njih govoriti in jih razkladati ne sliši? Kdo pa mu bo jih bolje razložiti zamogel od tega, ki je od Jezusa Kristusa pooblasten in sicer tudi zavezan, jih razkladati? Ni ga človeka, ki bi bil odvezan od dolžnosti, kerš. nauk poslušati! Ali se bo mar premodrega menil, kot da daljnega podučevanja o svojih dolžnostih ne potrebuje? Ali nas ne uči Kristus, da se imamo popolnosti nebeškega Očeta od dné do dné bližati? Ali se znabiti keršanskega nauka sramujete? Sv. Ignaci Lojolan je bil imenitnega rodú in kakor vojšak eden nar prvih; vendar se ni sramoval, čeravno 30 let star v Barceloni kerš. nauk poslušati. Dandanešnji pa jih je veliko, ki komaj otročjim čevljem odrastejo, pa že zavolj nekake sramote keršanski nauk opuščajo. Kristjani! kdor se nauka iz kakoršnega koli vzroka ogiba, se

ogiba svojega lastnega zveličanja. Tega vas prepričati utegnem. Kristjan namreč, ki iz gole zanikernosti ali lahkomišljenosti se za prav keršanskega nauka in tedaj svojih dolžnosti ne nauči, se zadolži grešne nevednosti; potem toraj mu pa bo vsako napčno djanje ali dobro delo, zavolj te zadolžene nevednosti storjeno ali opuščeno, pri Bogu v greh prišteto. Kristjani! koliko grehov že na dan iz take zadolžene nevednosti izvirati utegne! Koliko grehov tedaj, katerih se zdaj še spomene ne, se jih bo tak zanikernik na dan sodbe zavedel, toda zavedel se jih bo v svoje strašno terpinčenje spoznaje, da gorjé mu je, tiščukrat gorje, da se ni za prav svojih dolžnost pri keršanskem nauku naučil. Bog nas tega vari! Učimo se marveč pridno, dokler je še dan, pride noč in se naučiti več ne bo moč.

b) Zbrano zvonjenje na dalje iz visokih turnov brenči, da vse verne kristjane podučí: Pridite častit, pridite molit naj svetejše rešnje Telo! — Ljubljenc ljubljenca rad obiše, ter mu veselo v obličje pogleduje, posebno, če ga redkokrat viditi utegne. Ljubi moj! smo Jezusovi ljubljenci ali saj taki biti želimo, gotovo bomo na prvo vabljenje brez daljnega naganjanja radi in veseli v cerkev prihiteli, Jezusa gledat, častit in molit, posebno zato, ker se nam navadno po vaséh le popoldne ob Gospodovih dneh očitno izpostavlja. Obličje mu je scer skrito pod podobo belega kruha, toda v tej je vendar le On in ne drug; On, ki nas preserčno ljubi in se našega zveličanja veseli, Jezus v resnici, ki nas je po svojem britkem terpljenju in smerti hudičeve oblasti rešil. On je izpostavljen, brez kterega ničesar nimamo in ne premoremo, s kterega pomočjo pa vsega imeti ali se znebiti utegnemo. Jezus je pričujoč, pravi Sin božji, živi Bog večnega Boga. Je pa On izpostavljen pred nami, ali mar ne bomo željni prihiteli ga molit, za prejete dobrote se mu zahvalit, prihodnjih gnad si sprosit? Res! malo pobožnega duha, malo ljubezni do Jezusa, nobenega spoštovanja do cerkvene zapovedi ne razodeva tisti, ki iz gole lahkomišljenosti, brez pravičnega vzroka popoldansko pobožnost opušča; in toliko več se pa še pregreši, če med tem prepovedane opravila opravlja. „Kdor ni z menoj“ — pravi Kristus — „je zoper mene.“ Oh bodimo vselej z vsegamogočnim

Jezusom, in če nam je le mogoče, pritecimo radi molit ga v presvetem rešnem telesu; nikar ne zabimo, da se pred tem znajdemo, ki vse vidi in sliši, ki je čistejši od solnca, lepši od lune, svetlejši od zvezd, v kterega oblasti so nebesa in pekeli, plačilo in kazen. Z naj večjo spodobnostjo in pobožnostjo bodimo pred tem in molimo tega, kterega clo nebeski angeli trepetaje molijo, pred kterem hudiči v peklu se tresejo.

c) Še druge dobre dela, kterih se v pobožno posvečevanje Gospodovih dneh udeležiti imamo, so, postavim: Sosed naj bolnega soseda obiše, žalostnega tolaži, zapuščenemu potstreže, potrebnega podaruje, nevoljnega k poterpežljivosti opominja, nevednega v keršanskih dolžnostih podučuje, grešnega na pravo pot modro napeljuje, sovražnega z neprijateljem spravlja. Če mati, hči, krojač zapuščenemu revežu po opravljeni službi božji ubogajme ali razčapano oblačilo zakerpa ali novo napravi, se ne pregreši, ker tega ob delavnem dnevu ne premore, marveč delo milosti doprinese po izgledu Jezusa, ki je tudi ob sabotah revnim pomagal, in bolnike ozdravljaj. Sosedje, ki brati znate, povabite k sebi znance ali bližnje prijatelje, ter jim o priložnem času razločno in umevno prebirajte iz kakih pobožnih in koristnih bukev, in še sami kak prijeten nauk priložite. O koliko dobrega vi po tem sebi in bližnjemu nakloniti utegnite; menim mnogokrat več od pridgarja na leci, od spovednika v spovednici, od kterega marsikak zarobljenec ali hudobnež pravi, da nauke le zavolj plačila podeluje. — Gospodov dan naj se slednjič z gorečo molitvijo od sicer in z grevanim premisljevanjem svoje vesti sklene. Opominjam vas namreč k tej večerni pobožnosti, ker vem, da naj večemu delu od vas zavolj strudanja ali mnogo domačih opravil pretežko je, ob delavnikih se je udeležiti ali za prav opravljati. Ob svetih dneh pa spočiti in pri času se je lahko udeležiti, in ste torej v svojej vesti tudi dolžni, bolj goreče moliti, skerbno prevdarjati, kaj in kako da ste se v preteklem tednu pregrešili, česar vsega se imate poprijeti, da se v prihodnje grehov obvarujete in si v svojih vsakdanjih opravilih blagoslova nebeskega naklonite. Predragi bratje in sestre v Kristusu! marsikaj bi še imel o posvečevanju Gospodovih dni govoriti, toda nočem vas truditi in prosim vas le slišani nauk v serce si vcepiti, da imamo nam-

reč 1) sveto mašo slišati, 2) božjo besedo poslušati, in 3) še ostali čas v pobožnosti doprinašati.

S k l e p.

Kristjani! bila sta v nekem mestu dva čevljarja, v svojem rokodelstvu enako zastopna, nikar pa enako pobožna. Eden je Gospodove dneve po postavi posvečeval, drugi je pa tudi ob teh dneh svoje navadne dela opravljal. Pobožnemú, sicer očetu obilne družine, se je prav dobro godilo, prav slabo pa oskrunjevavcu praznikov, akoravno je bil brez otrok. Ta brezbožni rokodelec vzroka tega pretuhtati ni mogel; poda se toraj k pobožnemu čevljarju, da ga v skrivnosti, premoženje si namnožiti, podučí. Ta mu obljubi, toda povabi ga k sebi na prihodno nedeljo. Prav zgodaj pridšega čevljarja pelja najpred k sv. maši in k pridigi, ga povabi k popoldanski pobožnosti, obečevaje mu, da po vsem tem mu že zaželjenega pripomočka razodeti hoče. Ali brezbožnega ni bilo nič tega mar, in sili le v pobožnega soseda, da naj mu koj razodene, za kar ga je zaprosil. Pošteni čevljar mu tedaj reče: Posvečujem nedelje in praznike, obiskujem pridno zjutrajno in popoldansko službo božjo in si blagoslova iz nebes čez moje opravila in čez družino naklanjam.“

Ste slišali? od posvečevanja Gospodovih dni nam blagoslov ali prekletstvo odvisi. „Deržite moje sabote in spoštujte moje svetišče“ — tako sam večni Bog govori —, „ako bote po mojih postavah hodili in moje zapovedi deržali in jih spolnovali, vam hočem o svojem času dežja dati. In zemlja bo svoj sad rodila in drevje bo s sadjem napolnjeno. — Dal vam bom mir po vaših pokrajinah itd.“ 3. Mojz. 26. Tedaj od posvečevanja praznikov pride nam blagoslov zemlje, drevja in ljudstva. „Ako bote moje postave zaničevali“ — poslušajte, kakšne kazni pa Gospod Bog oskrunjevavcom svojih dni žuga — „ako bote moje postave zaničevali . . . naglo vas bom obiskal, z ubožtvom in z vročino, ktera bo vaše oči udarila in vaše serca terpinčila. Zastonj bote žito sejali, ker bo od sovražnikov požerto. Nebo vam hočem kakor železo in zemljo bronasto storiti. Zastonj bo vaše delo, zemlja ne bo rodila in drevje

ne bo sadú nosilo.“ 3. Moz. 26. O nesrečni oskrunjevalci svetih dni, kako pregrešni ne morate vendar pred Bogom biti, da ga tako ostro prekletstvo izreči naganjate! Ljubeznivi moji! kaj vam pravi vaša vest — ali spolnujete božjo in cerkveno zapoved in posvečujete svete dni? Ne bom vas vsakega posebej precejal, saj tudi tega ne premorem, le sploh se na keršansko ljudstvo ozrem ter s sv. Antonom zavpijem: „Možje našega časa ob svetih dneh le za svoje truplo skerbijo, in žene za svoje lepotičanje; podložni služabniki razločijo nedeljo od delavnika le s tem, da gledajo po boljšeji mizi in prosta množica misli le razveseljevati se in nečimernosti uganjati. Zdi se mi, kot da bi se vsi zapeljivemu duhu v dušno škodo izročili, in kar so si čez teden skoz delo in pridnost zadobili, se v nezmernosti ali igranji zapravlja, namesto en del tega revežem v podporo podeliti. O spačenost človeškega roda, ki naj svetejše naprave napčno v prekletstvo obrača! O nepopravljiva zguba tako neprecenljivega časa! O smešnjava, ki hudiče grozno razveseljuje!“ — Da, da! ure in ure bi prešle, in vendar vseh napak in grehov bi ne naštel, ki se ob Gospodovih dneh v žaljenje Boga in v pogubljenje duše doprinašajo. Prijatelj! „Ti si saboto (nedeljo)“ — pravi sv. Krizostom — „ti si saboto prejel, da svojo dušo hudega rešiš, ti pa še več hudega doprinašaš.“ Ali je toraj čuda, če blagoslova nimaš ne v hiši, ne na polju, ne pri živini, ne pri družini? Ali smo mar tako kratkovidni, da ne spoznamo, da zunaj drugih pregreh je gotovo oskrunjevanje Gospodovih dni poseben vzrok, zavolj kterega nas dandanešni gostejšekrat šiba božja tepe, in rani na polju, na telesu z žalostno černo boleznijo? Ali se vam pred prekletstvom ne grozi, ali vam ni nič mar za blagoslov božji? Ali nočete se unega ogniti, in tega se pa obilno udeležiti? Zagotovo menim, da bomo vsi skupej zaprosili: O blagoslov božji, pridi in ostani pri nas! Prav! on se nam bo tudi namnožil; toda gospodarji in gospodinje! posvečujte Gospodove dni sami, in nikar ne kratite svojim poslom, jih po zapovedi obhajati. Rokodelci! posvečujte nedelje in praznike, varujte se, ob takih dneh prepovedanega dela se lotiti; zakaj tačas opravljeno delo je prekleta tatvina Bogu in vaši duši naklonjena. Kmetje in kmetice! posvečujte jih, in nar manjšega

hlapčevskega dela opravljati se nikar ne prederznite, bodi si na polju ali doma; in je silna potreba, lotite se le z dovoljenjem vašega naprejpostavljenega pastirja, da se vam nebo ne vjekleni, zemlja ne vbroni. Kupčevavci in barantavci! posvečujte nedelje in praznike, nikar ne korakajte ali vozarite ob dneh na somnje, terge; zakaj preklete so take kupčije, prekleti taki dobički, prekleti od Boga, ki pravi: „Deržite moje sabote in spoštujte moje svetišče.“ Stari in mladi, naprejpostavljeni in podložni vestno in skerbno Gospodove dni posvečujte, in to po duhu in zapovedi sv. matere katolijske cerkve. Amen.

Pridiga za sedemnajsto nedeljo po binkoštih.

(Kako moramo Boga ljubiti; gov. J. Z. v M.)

„Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli. Ta je nar večja in prva zapoved.“ Mat. 22, 35.

V v o d.

Danes nas usmiljeni Jezus uči, da je Boga ljubiti nar večja in prva zapoved. Ja, Boga ljubiti je tako potrebno, da brez ljubezni do Boga nismo v stanu zveličani biti. Sv. Pavel pravi, da, ko bi kdo tako učenost imel, kakor angelji, in ko bi vse skrivnosti spoznal, in nar večje čudeže delal, ko bi vse svoje premoženje ubogim dal, in celo marternik postal, bi mu vse to brez ljubezni do Boga k zveličanju nič ne pomagalo. Ljubezen je tudi kraljica in zapopadek vseh drugih čednost. Kjer je ljubezen, ondi so tudi vse druge čednosti, in če kdo le ene čednosti nima, tudi prave ljubezni nima. Iz ljubezni je mučenstvo; vsem, kateri so zavoljo vere kerv prelili, je dajala ljubezen tako moč, da so terpljenje zmagali in prebili. Iz ljubezni izvira devištvo; ja sv. Janez Klimak pravi, da je čisti le tisti, kateri z močjo ene ljubezni drugo zmaga in z duhovnim ognjem mesni ogenj zatré in pogasi. Ljubezen je tudi med vsemi čednostmi nar lepša, tako velika je njena lepota, da celo smert, ktera je sama strašna, lepo in dopadljivo stori; kajti, kdor Boga prav ljubi, zdihuje kot sv. Pavl: Želim

umreti in pri Kristusu biti! Ljubezen je tako lepa, da njene lepote nobeden vredno popisati ne more. Nar bolj so pa svetniki in svetnice božjo ljubezen spoznali in popisali, zato vam bom le besede in zglede svetnikov dopovedal, iz katerih bote spoznali, kaj da je prava ljubezen. Zatoraj vam hočem danes pokazati: „Kako moramo Boga ljubiti.“ Boga ljubiti je prva zapoved; pa prav ga imamo ljubiti; zatoraj pazljivo poslušajte!

Razlaga.

Kdo ima pravo ljubezen do Boga? ali tisti, kateri večkrat pravi: Ljubim te, o moj Bog, iz celega serca. Dobro je večkrat ljubezen z besedami zaterdovati, ali če svojih dolžnost zvesto ne spolnujemo in se skerbno greha ne varujemo, Boga v resnici ne ljubimo, če še tolikokrat rečemo, da ga ljubimo; zakaj Jezus Kristus pravi: „Ne vsak, kateri pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak tisti, kateri spolnuje voljo mojega nebeškega Očeta, pojde v nebeško kraljestvo.“ Ravno tako tudi tiste sladkosti, solze in občutki pobožnosti, ki jih večdel želimo, niso prava ljubezen do Boga. Sv. Frančiška Fremjot je dobro spoznala, da v samih občutkih pobožnosti prava ljubezen do Boga ne obstoji; torej, kadar je slišala praviti od nune, da je polna ljubezni do Boga, ker neznano velike sladkosti in tolažbe uživa, je rekla: Tej duši se mora njena zmota odvzeti; ona misli, da je grozno visoka v ljubezni do Boga in vendar v čednostih še ni visoko prišla. Jaz mislim, da tisti ogenj, ki ga v sercu očuti, pride iz njene nature in iz lastne ljubezni. — Kdo ima tedaj pravo ljubezen do Boga? Kako moramo Boga ljubiti?

Pravo ljubezen do Boga imajo:

a) tisti, ki pogostoma in pobožno molijo, pri svojih delih in opravljenih radi na Boga mislijo, in vse delajo Bogu na čast. Sv. Honorat je bil tako poln ljubezni do Boga, da ni le po dne, ampak tudi po noči vse svoje misli v Boga obrnjene imel, tako da je v spanji velikokrat od tega govoril, kako smo dolžni Boga ljubiti! In vse njegove sanje so bile od ljubezni do Boga in od božjih reči. Prečudna je bila tudi ljubezen, katero je sv. Alojzi do Boga imel. Vedno je na Boga mislil in se z njim pogovarjal, tako da je zdravnikom, kateri so mu zavoljo zdravja svetovali, da

naj vedno ne moli in na Boga ne misli, rekel, da ni v stanu le eno minuto samo na posvetne reči misliti, ker ga vsaka stvar na Boga opominja. Velika je bila tudi ljubezen sv. Vincenca Fererja do Boga. Vedno je na Boga mislil, in od drugega ni govoril, kakor od Boga in z Bogom; ljubezen božja mu je bila viditi na obrazu in v očeh; tudi po noči so večkrat njegovi tovarši vidili, da se je njegovo obličje lepo svetilo, ko je spal. — Kader se je ljubezen do Boga kake duše poprijela, se vnamejo v nji želje zmiraj delati za svojega ljubega Boga, če pa še toliko zanj stori, in če še toliko časa zanj dela, še je zmeraj zmeraj žalostna, da tako malo za svojega Boga stori; in ko bi ji bilo pripuščeno, se pokončati in umreti zanj, bi bila grozno vesela. Tako ljubezen do Boga je imel sv. Karol, milanski škof. Ves čas svojega življenja je neskončno velike želje imel Boga častiti, njemu služiti, in njegovo čast in službo vedno množiti; vedno je delal na čast božjo, in več ko je težav in truda imel, bolj je bil vesel, in ko so včasi njegovi duhovni in služabniki že vsi trudni pešali in omagali, ni bilo na njem nobene trudnosti viditi; ker mu je ljubezen božja prečudno moč dajala. In dasiravno je veliko iz ljubezni do Boga delal, ni bil nikoli zadovoljen s tem, kar je storil, ampak je vedno mislil, kako bi zamogel njegovo čast še pomnožiti. Tako beremo v njegovem življenju: Že mladenč je ves gorel od ljubezni do Boga. Zjutraj komaj se je zbudil, že je mislil: „Bog me je varoval nočojšno noč, posvetil mu bom danes vse svoje početje.“ Ko je zajterkoval, je najpred mislil: „Bog mi daje vsakdanji kruh, jaz mu hočem svoje serce dati.“ Pred ukom je govoril: „Božja volja je, da delam; bom se toraj pridno učil, da bo kdej iz mene pameten in pobožen mož.“ Opoldne pri jedi je bila prva njegova misel: „Vsak dober dar pride z nebes od našega naj boljšega očeta; bom tedaj zavžíval hvaležno in zmerno njegove dari, in tudi ubogim dar dajal; saj smo vsi otroci božji.“ Viditi kakega otroka kej hudega počenjati, se je vžalostil in djal: „Oj, ako bi me ne bil Bog hudega obvaroval in v dobrem poterdil, bi bil morebiti tudi jaz tako daleč zagazil, kakor to nesrečno dete.“ Ko se je dan nagnil, je djal: „Tako se bo tudi enkrat in morda kmalo moje umerjoče življenje nagnilo h koncu, in Bog me

bo po tem življenju v boljše in večno preselil. Hočem si toraj zgodej za večer mojega pozemskega življenja rahlo in mehko posteljo pripraviti s pobožnostjo in dobroto.“ Ko se je zvečer vlegel, je djal: „Bog je vstvaril noč za pokoj; v njegove roke izročim svojo dušo.“

Pravo ljubezen do Boga imajo:

b) tisti, ki ne poratajo terpljenja, ampak še veliko več želijo terpeti zavoljo Boga. Sv. Janez od Križa je močno želel zavoljo Boga terpeti. Enkrat se mu je bil Kristus prikazal in ga je vprašal: Kaj ti bom dal za plačilo, ker si toliko za me storil in terpel? In sv. Janez je odgovoril: „Gospod, zavoljo tebe naj le terpim in me zaničujejo.“ Kdor Boga prav ljubi, tudi zaničevanje ljubi in krivice voljno poterpi. Nekemu pobožnemu kmetu je sovražen človek na polju veliko škodo naredil; ali pobožen kmet ne žaluje zavoljo sebi storjene škode, ampak le zato, ker je hudobni človek z grehom Boga razžalil. — Če hočemo Boga prav ljubiti, ga moramo v vseh rečeh enako ljubiti, v sreči in nesreči, v veselju in žalosti, v tolažbah in zopernostih, v zdravju in bolezni. Zakaj prepričani moramo biti, da se ravno tako zoperne, kakor prijetne reči le po božji volji in previdnosti prigodé. Job nam v tej reči lep izgled daje. Ko mu je Bog bogastvo in zdravje dal, ni nanj pozabil, vedno mu je zvesto služil; ko mu je pa Bog bogastvo in zdravje vzel, ga je ravno tako častil in hvalil, rekoč: Bog je dal, Bog je vzel, njegovo ime bodi česčeno! Duša, koja Boga ljubi, se tudi na nobeno časno reč ne naveže; zakaj ona spozna, da vse stvari tega sveta so necimerne in minljive, in da le večni presveti Bog je vse ljubezni vreden. In manj ko je v duši poželjenja časnih reči, toliko bolj raste in se množi v nji ljubezen božja, in kadar nima celo nič tega poželjenja, je njena ljubezen do Boga popolnoma. Sv. Francišk Salezi je imel navado reči: Jaz želim malo reči in tudi od teh reči malo želim; nimam skoraj nobenega poželjenja. S konca 12. stoletja se je v Palermi rodila sv. Rozalia, hči imenitne rodovine v rodu s samo kraljevo družino. Izrejena je bila od svoje matere, posebne prijateljice kraljice, na kraljevem dvoru. — Ali v naj lepši mladosti je zapustila kraljevi dvor in z dvorom svetlobo in veselje sveta, in nihče ni vedel za njo. Še le čez 470 let (v letu 1624) so dobili v groznej skalnatej votlini tale napis

v kamen vrisan: „Jaz Rozalija, hči Sinibaldova, gospoda Montrealskega in Roseškega, sim iz ljubezni do Kristusa, svojega zveličarja v tej votlini prebivala.“ V še bolj grozovitnej jami so dobili njene kosti tako postavljene, kakor bi klečala.

Človek, kateri Boga prav ljubi, se tudi clo smerti preveč ne boji, ker ve, da ga smert k njegovemu nebeškemu Očetu preseli. Kteri se smerti močno boji, dá na znanje, da Boga še prav ne ljubi. Sv. Dominika so bili sovražni krivoverci samega vjeli in prašali, kaj bi storil, ako bi ga zdaj umorili in se nad njim znosili? Ves miren jim reče: „Nič ne bi storil, samo poprosil bi vas, da bi me saj prav počasi mucili, da bi dalj terpel, in svojo ljubezen do Boga očitniše razodeti zamogel.“

Pravo ljubezen do Boga imajo;

c) tisti, kateri se varujejo greha zavolj Boga. Kdor Boga prav ljubi, noče žaliti Gospoda svojega; se varuje in boji greha ne zavoljo strahu, da bi v pekel ne prišel, ampak iz ljubezni in hvaležnosti do Boga. Bere se od svete služabnice božje, ki je bila polna ljubezni do Boga, in ki je želela, da bi tudi vsi drugi ljudje Boga ljubili, in se greha varovali ne iz straha pekla, in tudi ne zavoljo nebes, ampak zavoljo njega samega. Leta služabnica božja je enkrat vzela posodo vode v desno roko, in gorečo baklo v levo, in je tako po mestu hodila in na glas k Bogu klicala: O Bog, o Bog! ko bi bilo mogoče! — In kadar je bila vprašana, kaj hoče storiti, je odgovorila: Želim, ko bi bila božja volja s to vodo ogenj pekla pogasiti, in s to baklo nebesa požgati, da bi ljudje Boga ljubili in se greha varovali le iz ljubezni do njega. Se tole poslušajte: Prosila je cesarica Evdoksia sv. Janeza Zlatoustega (Hrisostoma), da bi krivovercom nekaj dovolil, kar misli, da je zoper svojo cerkev. Temu se je terdno ustavil. Cesarica jezna mu zažuga pregnati ga, ali ga celo umoriti, ako ne bode pokoren njenemu ukazu. Sv. mož pa je rekel poslancu cesarice: „Pojdite in povejte cesarici, da Hrisostom se drugega ne boji, kakor greha.“

Pravo ljubezen do Boga imajo:

d) tisti, kateri ljubijo svoje bližnje in celo še svoje sovražnike. „Kdor pravi, da ljubi Boga, pa sovraži svojega bližnjega, je lažnjivec, in pri njem ni resnice. Zakaj kdor svojega brata ne ljubi, ktereга vidi, kako zamore Boga ljubiti,

klerega ne vidi? In to zapoved imamo od Boga, da, kdor Boga ljubi, mora tudi svojega brata ljubiti“, tako mi sv. Janez I. 4, 20., in Jezus pravi v današnjem sv. evangelju: Boga ljubiti je nar večja in prva zapoved. „Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.“ Kaj se pravi svojega bližnjega ljubiti zavoljo Boga, nam kaže sledeča prigodba: Prek velike vode na Laškem je dolg most stal, sred mosta pa zidana hišica, v kateri je mostnar z ženo in otroci prebival, pa mostnino (muto) poberal. Po terdi zimi začne vreme južno biti, sneg kopni, povodne ustajajo, in po vodah se led vali. Po noči voda naraste, in ko zjutraj mostnar ustane, s svojimi ubežati več ne more. Od vsakega kraja mostnice pobera, most se kosoma v vodo podera, mostnar pa kliče ljudi v pomoč, kateri po vsakem kraju po bregu stermijo, rekoč: Bog mu pomagaj; človeku nja rešiti ne bo mogoče. — Prijaha na konju bogat gospod, in strašno silo zagleda, povzdigne mošnjo in svoj glas rekoč: Kdor reši otroke, ženo in moža, dve sto cekinov od mene ima. Vse tiho poslušā; ali lepo plačilo za-sluziti si nihče ne upa.

Zdaj pride popotnik ko kmetič oblečen, vidi in sliši to strašno nevarnost, položi hitro palico na stran, prime za veslo in v čolnic skoči, ter z močno roko do mostnarjeve hišice vesla. Čolnic premajhen vseh ne odnese; za to se še dvakrat do mosta poverne; in ko tretjič na suho privesla, se hišica z mostom v valove zverne.

„Prejemi plačilo, moj čverst korenjak, saj si zaslužil, kar sem ti obljubil“ — reče mu gospod in mu mošnjo ponuja. „Bog me ovari plačila za to vzeti; življenja za vse vaše zlate ne dam. Storil sem to zavoljo Boga; on je to zapovedal in bo tudi poplačal. Hočete ubogemu dobro storiti, dajte mostnarju, ki je ravno ob vse.“ To kmetič gospodu odgovori; prime za palico — in ga viditi več ni.

Tako delajo kristjani, ki Boga prav ljubijo; tako so delali posebno prvi kristjani, ki so se med seboj tako serčno ljubili, ki so svojim sovražnikom radi odpuščali in za svoje morivce Boga prosili. Sv. Francišk Saleški sreča pravdosrednika, ki je bil ves hud nanj in se zarotil, ga čertiti, in kjer in kakor se bi dalo, ga zaničevati. Prijazno se mu približa, mu roko poda in pravi: „Vi me sovrazite, pa vedite, če mi eno oko izderete, vas bom z unim vedno prijazno gledal.“ Toda zastaranega hudobneža to ni celo

nič ganilo. Še celo strelil je pozneje enkrat po njem, ali je na mestu njega drugega duhovna zadel, ki je škofa spremljal. Zaperli so ga in k smerti obsodili. Ali škof je zanj sprosil pri kralju odpuščenja, ki ga mu je pisanega sam škof v ječo nesel. Terdovratnež pa je opljuval sv. moža in od sebe pahnil. Škof to viditi, reče: „Rešil sem vas oblasti posvetne pravice, ako se pa ne spreoberneti, zapadete večnej pravici, ktere vas nihče več rešiti ne bode mogel.“ Vsi pravi kristjani gorijo ljubezni božje; to svojo ljubezen pa s tem kažejo, da ljubijo svoje bližnje, ki so vsi stvarjeni po božji podobi, ki so vsi naši bratje in sestre, in dediči nebeškega kraljestva.

S k l e p.

Boga prav ljubiti, nam je nar večja in prva zapoved. Zatoraj prizadevajmo si, Boga čez vse ljubiti. Kako jo pa zamožemo ljubezen božjo doseči? Doseže se le, ako se trudimo, gorko molimo, pridno premišljujemo, posvetno ljubezen premagujemo, zlasti pa, ako pogostno in vredno prejemamo sveto rešnje Telo. Jezus Kristus pravi: „Jaz sem živi kruh, ki je iz nebes prišel. Ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj.“ Jan. 6, 51, 52. Ako bi pogostoma vredno sv. obhajilo prejemali, bi živeli, to je, bi imeli ljubezen božjo, in s sv. Pavlom bi zamogli reči: „Kdo nas bo ločil ljubezni Kristusove? Svest sem si, da ne smert, ne življenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne kaka druga stvar nas ne bo ločila ljubezni božje, ki je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem. Amen.

Kerščanski nauki.

XXV. Glej katekizem: Od pete božje zapovedi.

Nar imenitnejši dar božji je neumerljiva duša, in nar prva skerb za človeka so svete nebesa. Iskati nar poprej nebeškega kraljestva in njegove pravice in tako neumerjočo dušo v nebesih večno zveličati, nam Jezus Kristus vелеva. Pa človek je tudi na zemlji doma, in ima zraven neumerjoče duše tudi truplo, ktero se v prah spremeni, pa bo spet veličastno oživel in od mertvih ustalo; človek ima nar poprej iskati svete nebesa, pa ima tudi

skerbeti za posvetne reči, katerih tukaj na zemlji potrebuje, da mora delati za nebesa in si služiti večno plačilo. Nar imenitnejše posvetne reči so pa trojne sorte: zdravo telo, časno premoženje, in dobro ime. Neskončno modri Bog je tudi zastran teh imenitnih reči dal nam zapovedi in razodel svojo sveto voljo. Tako Bog pravi v peti zapovedi; „Ne ubijaj“, in nam je s tem na znanje dal naše dolžnosti zastran zdravja in življenja. Ravno od tega hočem vas danes podučevati in pokazati vam:

1. Kaj peta zapoved božja prepoveduje,
2. Kaj pa zapoveduje.

Razlaga.

Peta zapoved se glasi: „Ti nimaš ubijati.“

Kaj tedaj peta zapoved prepoveduje? Ona prepoveduje, ne koga drugega, ne samega sebe umoriti ali poškodovati, ne na duši, ne na telesu. — Bog nam je dal dušo in truplo, nam dal življenje, da bi si skoz to življenje večno zveličanje zaslužili.

Le sam Bog je tedaj Gospodar čez vse življenje; On, ki ga je dal, On ima tudi pravico ga vzeti in noben drugi ne. Kdor bi tedaj drugemu ali samemu sebi življenje vzel, bi v božjo pravico segal in bi se tako močno pregrešil, da bi bil zavolj tega greha večno pogubljen. Katolijska cerkev takih hudodelnikov še na žegnan britof pokopati ne pusti. — Samega sebe ali koga drugega umoriti, je v nebovpijoč greh; je tako velik in strašen, da v nebesa vpije za maščevanje. Pa kaj takega pametni človek storil ne bo; česar nas Bog obvari. Pa v peti zapovedi ni samo prepovedano: Umoriti sebe ali koga drugega, to je, naenkrat sebi ali drugemu življenje vzeti; prepovedano je tudi, sebi ali komu drugemu na zdravju škodovati — na telesnem in dušnem, ker skoz to, če se zdravju škoduje, se življenje prikrajša, in smert pokliče poprej, kakor je Bog odločil bil.

Kdo se še potem takem pregreši zoper peto božjo zapoved? — Pregreši se tisti, 1. ki sam sebe rani, ali celo kak ud odseka; postavim, da bi si zategadelj vojšak ne bil. 2. Tisti, ki pretežke reči nosi, in se pri delu presili; zakaj skoz to močno škoduje svojemu zdravju. 3. Tisti, ki brez mere jí in pije, in posebno, če take jedi in pijače zauživa, od katerih že naprej ve, da mu bodo škodovala. 4. Tisti, ki se hudo jezi in preveč žaluje;

zakaj jeza in prevelika žalost človeka pod zemljo spravljata. 5. Tisti, ki razujzdano in nečisto živi; zakaj nobena druga reč — človeško truplo tako ne slabi, in mu toliko ne škoduje, kakor nečistost; ona si sama sebi prerano grob izkopa. 6. Tisti, ki se v bolezni nobenih zdravil poslužiti noče, če bi ravno to lahko storil. Zato je Bog zdravila stvaril in zdravnike, da se jih človek v bolezni posluži in se zopet ozdravi, če je božja volja tako. — Zoper peto božjo zapoved se tudi pregrešijo a) tisti hudobni otroci, ki skoz svojo nepokorščino, skoz svojo razujzdano življenje, svojo nehvaležnost in slabo zaderžanje svojim staršem žalost, jezo in grenke ure delajo in jih tako v prezgodni grob spravljajo; b) tisti zakonski možje, ki svoje žene pretepajo, ali s tistimi tako gerdo in neusmiljeno ravnaajo, da skoz to njih telesni sad ob življenje spravijo; c) tiste matere, ki posebno v svojem nosečem stanu skoz nemarnost v jedi ali pijači, skoz jezo ali skoz ples itd. svojemu telesnemu sadu škodujejo. d) Zoper peto zapoved se pregrešijo tiste nečloveške ženske, ki zavolj sramote pred ljudmi svoj telesni sad umoré, pa tudi vsi tisti, ki kaj takega svetujejo ali k temu pomagajo. To je toliki greh, da je strah, ga že samo v misel vzeti. To je tako velik greh, da le sami škof od tistega odvezati zamorejo. — Pregrešijo se zoper peto zapoved vsi tisti, ki svojemu ali zdravju bližnjega že na to ali drugo vižo škodujejo, in življenje krajšajo. —

Kaj je še več v peti zapovedi prepovedano? — V peti zapovedi je tudi prepovedano: jeza, sovraštvo, pohujšanje in vsako razžaljenje bližnjega. — Več je takih kristjanov, ki takrat, kader svojo vest izprašujejo, vse božje zapovedi dobro premišlujejo, kader pa do pete božje zapovedi pridejo, pa rečejo: Hvala Bogu! čez to zapoved se nisem nič pregrešil, saj vendar nisem nobenega ubil; — in hitro memo grejo do druge zapovedi. Ali tega pa ne premislijo, da so nekdej farizeji ravno tako delali, in so se že za pravične šteli, če niso nobenega umorili; na jezo, sovraštvo, in znotrajno serd serca svojega še pa nič porajtali niso. To pa še ni zadosti, postavijo samo po verhu in po čerki izpolnovati. Ni samo zadosti, da nobenega ne ubijemo; tudi v sercu ne smemo nobene jeze, nobenega sovraštva imeti do bližnjega; zakaj iz serca izvirajo vse krivice. To nam pričuje Jezus sam, ker pravi: „Od znotraj, iz serca človeškega pride prešestovanje,

ubijanje in krivice.“ Mark. 7, 21. Zatoraj pravi Jezus dalej, rekoč: Povem vam, ako ne bo obilniša vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Slišali ste, da je rečeno starim: Ne ubijaj; kdor pa ubija, bo sodbe kriv. Jaz pa vam povem, da vsak, ki se jezi nad svojim bratom, bo sodbe kriv; kdor pa svojemu bratu reče: raka, to je nič vreden človek, bo zbora kriv; kdor pa reče norc, bo kriv peklenškega ognja.“ Mat. 5, 20. V teh besedah pokaže Jezus, da ni samo tisti sodbe kriv, ki koga umori, ampak tudi tisti, ki se jezi nad svojim bratom, ki ga sovraži, in svojo jezo in sovraštvo skoz gerde priimke, skoz hudovanje in preklinjevanje na znanje daje. — Jezo in sovraštvo do svojega bližnjega nositi, to je pred Bogom tolika gnusoba, da še Bog od takega človeka nobenega dara, nobene molitve vzeti noče. To pričuje beseda Jezusova, ki pravi: „Če tedaj svoj dar prineseš k altarju, in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe; pusti ondi svoj dar pred oltarjem, in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom in tedaj pridi in daruj svoj dar.“ Mat. 5, 23. Le potem je še le Bogu prijeten dar, molitva dopadljiva, kadar že človek vso jezo in sovraštvo iz serca spravi in odpusti svojemu sovražniku. — Vse to nam tedaj spričuje, da je v peti zapovedi prepovedano, ne samo ubijati, ampak tudi jeziti se, po krivici sovražiti svojega bližnjega in njega na eno ali drugo vižo žaliti. — Prepovedano je tudi pohujšanje bližnjega; zakaj skoz pohujšanje se duša umori, ki je še več vredna, kakor truplo. —

Kaj se pa to pravi, svojega bližnjega pohujšati? — Svojega bližnjega pohujšati se pravi, njega skoz besede, skoz djanja ali skoz zamudo svojih dolžnost v greh napeljevati ali zapeljati. —

Kdo pohujša bližnjega z besedo? — Z besedo ali z govorjenjem pohujša tisti stvojega bližnjega, kateri ga kaj hudega nauči, ali če mu kaj hudega storiti svetuje ali zapove, ali če se je greh že storil, potem se pa pohvali, tako da se grešnik v hudem še bolj poterdi, ali če tistega zasmehuje in norce dela iz njega, kateri kaj dobrega storiti hoče, ali kateri prav brumno živi. Z besedo pohujša tudi tisti svojega bližnjega, ki v pričo njega preklinja, nesramno govori, ali gerde, nespodobne pesmi prepeva. —

Kdo pohujša bližnjega z djanjem. — Z djanjem tisti svojega bližnjega pohujša, ki v pričo njega kaj hudega stori in tako slab izgled daje; — ali kateri se v pričo njega nesramno zaderži, ali kateri se čez svoj stan nosi in prav gizdavo oblači, ali se pa, postavim, v cerkvi posmehuje ali tako nespodobno zaderži, da tudi druge v pobožnosti moti.

Kdo pa pohujša svojega bližnjega skoz zamudo svojih dolžnost? — Skoz zamudo svojih dolžnost pohujšajo, postavim, starši svoje otroke, če vidijo, da so otroci malopridni, ali da v nevarne tovaršije zahajajo, ali da pregrešne zaveze imajo, — pa jih vendar nič ne posvarijo, nič ne pokregajo, jih nič ne kaznujejo, jim vsega tega ne zabranijo, kakor bi bila njihova ostra dolžnost. Skoz zamudo svojih dolžnosti pohujšajo gospodarji in gospodinje svoje domače, ali svoje hlapce ali deklice, kadar slišijo, da gerdo govorijo, nespodobno klafajo ali preklinjajo; ali kader vejo, da se v njihovi hiši greh dela, pa vendar vse to pripustijo in greha ne zabranijo, kakor bi bila njihova sveta dolžnost. Na tako in enako vižo se pohujšanje dela: z djanjem, z besedo al z zamudo dolžnost svojega stanu; se dela tisti strašni greh, ki dušo bližnjega ob gnado božjo pripravi in jo umori; se dela tista hudobija, od ktere pravi Jezus sam te strašne besede: „Gorje svetu zavolj pohujšanja, pohujšanje scer mora priti, ali vendar gorje tistemu, skoz kterega pride.“ Mat. 18.

Kaj pa je takemu storiti, ki je koga pohujšal. — Tak mora storjeno pohujšanje, kolikor je mogoče, popraviti. Kaj pa mora storiti, da storjeno pohujšanje, če tudi ne popolnoma, saj nekoliko popravi? — Tak mora 1. vse opustiti, se od vsega tega ločiti, nad čemur so se ljudje pohujšali, če bi mu bilo to še tako težko. On mora z vsem svojim djanjem in nehanjem, z vsem svojim zaderžanjem pokazati, da ni več tak, kakor je poprej bil, in da mu je zavolj storjenega pohujšanja močno žal. 2. Mora tiste, ktere je pohujšal, podučiti, da naj nikar tako ne živijo, kakor so poprej nad njim vidili; mora tiste, ktere je v greh zapeljal, za odpuščanje prositi in si na vso moč prizadevati, jih zopet na pot čednosti in lepega keršanskega življenja nazaj spraviti. In mora 3. neprenehoma Boga prositi, da bi vsem tistim, ki so se nad njim pohujšali, gnado resničnega spreobrnjenja dodelil. Zmirom mora moliti za tiste, ktere je poprej pohujšal; kajti le pri Bogu

je milosti najti; On sam zamore pohujšanju konec storiti in ta veliki greh izbrisati. Pa tudi očitno mora čez svoje poprejšno očitno pohujšljivo življenje pokoro delati, kakor nekdanja očitna grešnica Magdalena, od ktere nam pripoveduje sv. evangelje, da je ostro pokoro delala čez svoje poprejšne grehe, ktere ji je Jezus bil odpustil; da se je očitno pokorila in tako popravila po mogočnosti, kar se je poprej s svojim pohujšljivim življenjem pregrešila. —

Pa tudi to je treba vedeti: Kaj peta zapoved zapoveduje? — Zapovedano je: 1. Mir in lepo zastopnost z vsakim imeti, tudi s tistim, kteri bi nas razžalil. „Ako je mogoče, pravi sv. apostel Pavl, imejte mir z vsemi ljudmi, kar je pri vas.“ Rim. 12, 18—20. 2. Vsem dobre izgleda dajati. Naj sveti vaša luč pred ljudmi, pravi Jezus, da vaše dobre dela vidijo, in častijo Očeta, kteri je v nebesih.“ Mat. 15, 16. 3. Bližnjemu dušne in telesne dobrote skazovati. „Vi bratje! nas opominja sv. ap. Pavl, ne utrudite se, dobro delati“, 2. Tes. 3, 13.; — zakaj dobre dela vam bodo v nebesa pomagale. Kar homo bližnjemu dobrega storili na duši ali na telesu, nam bo tako zarajtano, kakor da bi bili to samemu Jezusu storili, če to v njegovem imenu storimo. Ne utrudimo se torej dobro delati, potrebnim pomagati, njim dušne in telesne dobrote skazovati, vsem ljudem usmiljeni biti, da tudi mi enkrat pri Jezusu usmiljenja najdemo!

S k l e p.

To je toraj, kar nam Bog v peti zapovedi prepoveduje in zapoveduje. Imejmo zvesto skerb za naše in našega bližnjega zdravje in življenje; Bog obvari, da bi sam sebe ali bližnjega oškodovali; prizadevajmo si, da ostanemo mi in naši bližnji zdravi in čversti, in ako nam Bog pošlje kako bolezen, poiščimo pomoči pri učenih in modrih ljudeh, da si zadobimo spet ljubega zdravja; kajti zdravo telo — nar boljše blago. Amen.

Zgodovinski izgledi.

* Moliti v Jezusovem imenu. Med Iberci, ki so v sedajnem Gurgistanu živeli, je bila v 4. stoletju neka kerščanska sužnja. Ker je med temi divjaki navada bila, če je kak otrok

zbolel, ga od hiše do hiše nositi in prašati, ako kdo za kako zdravilo ve — so barali, ko je enkrat nek otrok zbolel, tudi sužnjo za svet. Ona reče: „Posvetnega pomočka ne vem, to dete oteti; pa Bog, ki ga jaz molim, tudi tistim, ki so že vse upanje življenja zgubili, ako mu je dopadljivo, zopet zdravja podeli.“ Bolnega otroka položi zdaj na posteljo in moli nad njim v imenu Jezusa. In glej — čez nekaj trenutkov da dete polpolnoma zdravo materi nazaj. To čudno ozdravljenje je zvedela tudi kraljica, ki je tudi bolna ležala. Ko se dá k sužnji prinesiti in ko ta tudi nad njo v imenu Jezusa moli, je tudi ona zdajci ozdravljena. Ker je poznej kralja samega kerščanska molitev iz velike smertne nevarnosti rešila, je iz hvaležnosti s celim svojim ljudstvom vred kristjan postal. To sužnjo so imenovali poznej, ker je toliko k poveličanju imena Jezusovega in k razširjenju keršanske vere pripomagala, Kristiano. Nje spomin se obhaja 15. decembra.

* Moliti v duhu. Sv. Francišk Asiski je tudi gotovo pomoč znašel, si med molitvijo duha prostega obderžati. Kadar je namreč v cerkev stopil, je rekel: „Ostanite pri vratih misli na posvetne opravila, dokler da ven pridem, potem vas čem zopet seboj vzeti.“ Potem je molil k Bogu, kakor da bi sam na svetu bil; le na nadzemeljsko je mislil in je tako popolnoma pobožen bil, da tačas ni vedel, kaj je raztrešenost. Potem je pa vzel pri vratih misli na svoje opravke zopet seboj.

* Molitev naj pride iz čistega serca. Da moramo čistega serca moliti in čiste roke k Bogu povzdigovati, nam Karl Boromejec lep izgled daje. Po navadi je ravno neki večer s svojimi hišnimi večerno molitev opravljal in pel: „Čas je blizo, da se vernem k temu nazaj, kateri me je poslal, vaše serce se pa ne zmoti in se ne prestraši“, kar pokne več pušk. Vsi se prestrašijo. Karl od ene krogle zadet, pade na tla, ali kmalo se spet vzdigne, povzdigne svoje roke, in se Bogu zahvali za to, kar se je zgodilo. Akoravno je sam mislil, da je ranjen, in akoravno so se vsi prestrašili, je vendar neprenehoma molil, veselo pel: „Vaše serce ne zmoti in se ne prestraši.“ Po molitvi je še le pogledal, ali je zlo ranjen; pa čudo, krogla iz obleke na tla pade. Tako moramo tudi mi moliti in terdno na Boga zaupati in on nas bode tudi uslišal.

* Nek duhovnik so morali terdovratnega razbojnika k smerti spremiti. Med potom ga prašajo: „Ali znaš moliti?“ Nič. Ali kej iz sv. pisma veš? Jaz se nič nisem učil. „Ali ktero molitev znaš?“ Ja, oče naš, odgovori. Duhovnik mu začne oče naš razlagati. Ali že pri besedah: „Oče naš“ se je serce razbojnika omečilo. In ko je peto prošnjo razložil, je razbojniku tako bilo pri sercu, kakor da bi bil prvokrat v svojem življenju očenaš slišal. Zgrevanega serca in poln zaupanja na božjo usmilenost se je podal na sodišče.

* Knezinja Galičin pripoveduje: „Jaz najdem, ko sem se sprehajala, kruljevega vojšaka. On me prosi ubogajme in jaz mu dam pol goldinarja. Vidila sem, da je vesel k drugemu bornemu, kateri je slep bil in na nekej klopi sedel, šel in je ž njim denar delil. Jaz ga nazaj pokličem in ga prašam: „Ali je tvoj brat, ali tvoje žlahte?“ On ni moj pravi brat, reče, ali brat v Kristusu. On je bil moj prijatelj v vojski in je tudi zdaj kruljev. On ne more ubogajme prositi, ker ne vidi, jaz pa vidim, zavolj tega je moja dolžnost, da mu pomagam. Kako rada sem mu dala še en goldinar. To nam kaže, da mora eden drugega ljubiti, skerbeti in moliti zanj.

* Pridni vojšaki. Nek bataljon, kateri je v Gapu stal, se poda na goro Bayard, da bi se tam vadili. Med potjo so v vasi Chauvet enmalo obstali. Ta čas se podajo pridni vojšaki k cerkvi, ktera še dokončana ni bila, ker prebivavci te vasi niso dosti denarja imeli. To je vojšake tako ganilo, da so vsi skupej toliko denarja dali, da so cerkev dokončati mogli. Ko je to višji vojskovodja slišal, je pohvalil bataljon in je tudi denarja pridal. Ti možje niso samo z ustmi molili: „Pridi k nam tvoje kraljestvo“, ampak so tudi resnično pomagali. Tako moramo tudi delati.

* Ko je sv. Jera oče naš molila, je besede tretje prošnje večkrat rekla: „Tvoja volja se zgodi! tvoja volja se zgodi! tvoja volja se zgodi!“ Tako je neki dan molila, ko se njej božji Zveličar prikaže. V pravej roci je deržal zdravje, v levej bolezen in jej je djal: „Izvoli si, ljuba hči! kar hočeš.“ Kaj si je izvolila? Nič, ampak rekla je: „Gospod! nikar moja, ampak tvoja volja se zgodi.“ In to je nar lepši glas, ako človek to nar rajše vzame, kar mu Oče nebeški dati misli in pravi: „Tvoja volja naj se zgodi.“